

**Inatsisartut Ombudsmandiat
2020-mi ukiumoortumik nalunaarut**

Inatsisartut Ombudsmandiat

Noorlernut 53

Postboks 1606

3900 Nuuk

Tlf. +299 32 78 10

post@ombudsmand.gl

www.ombudsmand.gl

Ukiumoortumik nalunaarummi inatsisit makku eqqartorneqarput:

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 7, 1. juni 2017-imeersoq Ombudsmandi pillugu inatsimmik taaneqartarpoq.

Pisortat ingerlatsineranni suliassat sularineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 13. juni 1994-imeersoq kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasooq suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmik taaneqartarpoq.

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 13. juni 1994-imeersoq kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasooq paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmik taaneqartarpoq.

Isumaginninnermik suliassaqarfimmi pissaanermik atuisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 21. november 2013-imeersoq kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasooq pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik taaneqartarpoq.

Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 26. juni 2017-imeersoq kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasooq meeqqanik tapersuisarneq pillugu inatsimmik taaneqartarpoq.

Danmarkip naalagaaffiata inatsisai tunngaviusut pillugit inatsit nr. 169, 5. juni 1953-imeersoq Tunngaviusumik Inatsimmik taaneqartarpoq.

Ukiumoortumik nalunaarut Ombudsmandip nittartagaani www.ombudsmandi.gl-imi PDF-itut aaneqarsinnaavoq.

330-nngorlugu naqiterneqarpoq

Ilusilersuisooq: iCICERO, grafisk produktion Nuuk

Naqiterivik: Johnsen Graphic Solutions A/S

Assit: Henrik Bach (saqqaa aamma quppernerit 10, 39, 51 aamma 67)

Kamilla Jensen (quppernerit 3, 6, 9, 52, 64, 68, 74 aamma 78)

Anja Rindom Bøndergaard (qupperneq 80)

Franz Amdi Hansen (quppernerit 40 aamma 77)

ISSN: 2245-1382

INATSISARTUNUT

2020-mi ukiumoortumik nalunaarutiga Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 10, imm. 1 innersuussutigalugu matumuuna saqqummiuppara.

Nuuk, april 2021

Vera Leth
Vera Leth

IMAI

1	UKIOQ QAANGIUTTOQ	7
2	ALLAASERISAT	11
	2.1 Inatsisinik malittarisassanillu tamanut saqqummiussisarneq	11
	2.2 Oqartussaasut kingumoortumik atuutilersumik aalajangiinissaminut periarfissaat	13
	2.3 Annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik.....	17
	2.4 Pissaanermik atuisarneq nammineersinnaatitaanermilu akuliunnerit allat	22
	2.5 Meeqqanik inuusuttunillu angerlarsimaffimmik avataannut inissinneqarsimasunik angerlartitsisarneq	33
3	AALLAQQAASIUT	41
	3.1 Piffissaq suliap siusinaartumik pensionisiat naatsorsorneqarnerannut tunngasup sularineqarneranut atorneqartoq sivisuallaq amigartumik nalunaarsuinerup nassataraa (2020-1)	41
	3.2 Innuttaasup inuuniarnermut ikiorsiissutisiai kommunip kingumoortumik atuutilersumik ikililersinnaangilai (2020-2)	42
	3.3 Allagaatinik paasitinnearumalluni qinnutigisap suussusiliisoqarsimanis- saanik paasitinnearsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi piumasaqaat eqqor- tinngikkaluaraa annertusisamik paasissutissiinissaq isumaliutersuutigis- sallugu Naalackersuisoqarfiup pisussaaffigaa (2020-3)	44
	3.4 Naalackersuisoqarfiup allagaatinik paasitinnearumanermik itigartitsinera Ombudsmandip isornartorsiorsinnaangilaa (2020-4)	45
	3.5 Meeqqat angerlarsimaffimmik avataannut inissinneqarsimasut angerlartinneqarnissaannik aalajangiinerni pingasuni kukkunerit arlallit (2020-5)	46
	3.6 Kommunip ileqqoreqqusaanik tamanut saqqummiussisitsisannginneq (2020-6)	48
	3.7 Sulianik ukiumoortumik siusinnerusukkut nalunaarutaasimasuni eqqartorneqartunik malitseqartitsiviginneq	49

4	SULIAT ALLAT	53
	4.1 Naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni ingerlatsineranut atatillugu Ombudsmandip pisinnaatitaanera	53
	4.2 Suliami pissusiviusut isumaqatigiinngissutigineqarnerat	54
	4.3 Pisortani atorfeqartitaasut kiffaanngissuseqarlutik oqaaseqaateqarsinnaatitaanerat	55
	4.4 Naammagittaalliutunik piffissaagallartillugu tunniussisarnerup pingaaruteqarnera	56
	4.5 Suliaq eqqartuussivinnit suliarineqarpat	57
	4.6 Suliani soraarsitsineranut peersitsinernulluunniit tunngasuni sulineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu suliarinninnissamut periarfissaq	58
	4.7 Suliaq suliffeqarneq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu suliarineqareersimappat	60
	4.8 Inunnik innarluutilinnik paaqqinniffimmi parnaarsaat immikkut ittoq	62
5	OMBUDSMANDI PILLUGU INATSIMMI § 11 TUNNGAVIGALUGU NALUNAARUTIGINNINNERIT	65
6	MISISSUINERIT	69
7	ANGALANERIT TIKERAARNERILLU	75
8	SULISUT	79
9	KISITSISIT ATORLUGIT TAKUSSUTISSIAT	81

UKIOQ QAANGIUTTOQ

All. ombudsmand Vera Leth

2020 ukiuvoq sorpassuartigut allaasoq

Ombudsmandeqarfik naammagittaalliutinik ukiup siuliani inaarlugit suliarineqarsimannngitsunik suliassaarluni 2020-mut iserpoq. Ombudsmandeqarfiup misissuiartornissamut pilersaarutai, kommuninut angalanissai suliassaalu allat qaammatisiutinut inissitsiterneqarput. Ingerlatassatulli pilersaarutaasut coronap allanngortilluinnarpai.

Avannaata Kommunianut angalaneq 2020-mi februarimi ingerlanneqarpoq. Angalaneq taanna oqaaseqaatinnut 29. juli 2019-imeersumut (2019-2-mut) malitseqartitsivigininnertut pilersaarusioneqarsimavoq, oqaaseqaammilu tassani Avannaata Kommunianta angajoqqaap meeqqami angerlartinneqarnissaanik kissaatigisaata isummerfiginiarneranut ukiut tallimat sinnerlugit atorsimmaggit isornartorsiorpara. Kommunimut angalaneq naammassineqarpoq, misissuinnermalu takutippaa kommunip suliassaqarfimmi tassani aqutsinera pillugu isumakuluuteqarnissamut suli pissutissaqarlunilu isornartorsiuqassaqartoq. Suliaq imm. 3.5-imi eqqartorneqarpoq.

Uummannami utoqqaat illuanni pilersaarutigineqartutut misissuinissaq taamaattariaqalerpoq, sulisukka corona Namminersorlutillu Oqartussat Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit ilarujussuinik mattussinerat pissutigalugit 19. marts 2020-mi angerlartit-tariaqalerakkit.

Upalungaarsimasuutitat mattussinermut atatillugu pilersippakka, taakkulu tassaapput Ombudsmandeqarfimmi pisortaqtigiit sulisullu arlallit ulluni assigiinngitsuni paarlagaallutik, tunaartarisassatullu aalajangersarneqartut pisariaqarneratut ataqqil-lugit, sulianik ullormit ullormut takkussortunik suliarinnittartut.

Taamaaliornikkut Ombudsmandeqarfiup nalinginnaasumik sulineq 27. april 2020-mi ammaqqimmat suliarpassuarnik uninngaannartunik peqarnissaa pinngitsoortipparput. Kinguleruttut tassaapput suliat oqartussaasunit naammagittaalliutigineqartunit su-leqataaffigineqarlutillu peqataaffigineqartussat.

Taamaakkaluartoq ukiup sinnerata ingerlanera coronaqarneranit sunnerneqarsima-qaq.

Sisimiuni pilersaarutigineqartutut misissuinissaq kinguaattoorfioqaluni ingerlanne-qarpoq, Uummannamilu utoqqaat illuanni misissuinissamut taamaatinneqartumut taar-siullugu Nuummi utoqqaat illuanni misissuineq pilersaarusioneqarlunilu ingerlanne-qarpoq, Nakorsaaneqarfik paaseqatigalugu. Taamaattumik pilersaarutigineqartutut misissuinissat suleriaatsinit sunnerneqaraluaqalutik aalajangiusimaneqarsinnaasi-mapput.

Ombudsmandeqarfik tusagassiorfinni 2020-mi eqqartorneqangaatsiarpoq, innuttaasup inuuniarnermut ikiorsiissutisiaanik innuttaasooq taamatut aalajangiinermik ilisimatinnagu Kommuneqarfik Sermersuup ikililerisimaneranik 2019-imi ukiumoortumik nalunaarutinni isornartorsiuissimanagera (2019-6) KNR-ip nutaarsiassani arlaleriarluni eqqartortarmagu. Kommuni inuuniarnermut ikiorsiissutinik ikililerisoqarnissaanik aalajangiinera Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup oqaaseqaatiga tungavigalugu atorunnaarsippaa, kommunilu nutaamik aalajangeeqqullugu peqqullugu. Kommuni 2020-mi januarimi taamaaliorpoq 1. januar 2015-imit sunniuteqalersumik, tassa aalajangiinerup innuttaasumut nalunaarutigineqarnera ukiut tallimat missaannik sioqqullugu sunniuteqalersumik. Aalajangiineq taamaalilluni kingumut atuutilersumik sunniuteqarpoq. Suliaq taanna pissutigalugu nammineerluni misissuiffiginninnermik suliaq aallartippara, kommunilu isornartorsioqqillugu oqaaseqaateqarlunga (2020-2). Oqaatigaara uanga paasinninnera unaasooq kommuni kingumut atuutilersutut sunniuteqartumik aalajangiinissaminut piginnaatinneqanngitsoq, kommunilu nutaanik aalajangeeqqullugu inassuteqarlunga. (Suliaq imm. 3.2-mi eqqartorneqarpoq).

Inassutigali malinniarnagu Kommuneqarfik Sermersooq aalajangerpoq. Innuttaasooq ataatsimeeqatigereerlugu innuttaasooq kommunimik eqqartuussivitsigut imminut aningaasartuutaanngitsumik suliassanngortitsinissaminut akuerineqassasooq Naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni Sinniisaanut inassutigaa. Tamanna Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut ilisimatitsissutigaa. Inassutiga Naalagaaffiup Sinniisaata juullinngitsiarloq akueraa.

2019-imi ukiumoortumik nalunaarutinni oqaatigaara kommuni qinnuteqaatinut assigiinngitsunut itigartitsissutaat pillugit innuttaasut naammagittaalliuutaat qaammatit tamaasa tigusarikka. Innuttaasut allakkatigut aalajangiinermik tigusaqarsimanatik paasissutissiisarnerat suliani taakkunani qaqtigoortuunngilaq. Tamanna pisuni innuttaasut allakkatigut aalajangiinermik piumallutik kommunimut erseqqissumik qinnuteqarfigisimasaanni aamma atuuppoq.

2019-imi ukiumoortumik nalunaarutinni oqaatigaara allakkatigoortitsisarneq pillugu malittarisassat malinneqarnissaat borgmesterinut allakkani erseqqissaatigisimagiga taamatuttaarlu Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat borgmesterinut allakkannik ilisimatissimagiga. Tamanna ukiup ataatsip qaangiunnerani sunniuteqarsimannngilaq. Suliani innuttaasut tamakkiisuunngitsumik ilalerneqarfigisaanni innuttaasut tamanna piumasaqaatigippassuk kommunit suliasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi allakkatigut tungavilersugaasumik aalajangiisarnissaat pillugu aalajangersakkanik malinninnginnerat suli annertuumik ajornartorsiutaavoq.

Atuarluarisi.

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut junimi Sisimiuniillutillu Itillimiipput.

Aasianni innutaasut Ombudsmandip sulisuinik oqaloqateqarnissaminut martsimi periarfissaqarsimapput.

2.1 Inatsisunik malittarisassanillu tamanut saqqummiussisarneq

All. fuldmægtig Maliina L. Lyberth

Inatsisit akuerineqartut tamanut saqqummiunneqarnissaat qulakkiissallugu naalakkersuisut pisussaaffigigaat Tunngaviusumik Inatsimmi § 22-kkut aalajangersarneqarpoq. Tunngaviusumik inatsimmi § 22 imaattunik oqaasertaqarpoq:

”§ 22. Inatsisissatut siunnersuut inatsisartunit akuerineqartoq inatsisinnussaaq akuersissutigineqarnerminit kingusinnerpaamik ullut 30-t qaangiutsinnagit kunnigimit aalajangersarneqarpat. Inatsisip tamanut ilisimatitsissutigineqarnissaa kungip peqqussutigissavaa atortuutinneqarnissaalu isumagisassarissallugu.”

Tamanut saqqummiussineq taamaalilluni tassaavoq inatsisip nutsaap inatsisilluunniit allannguutaata tamanut Tunngaviusumik Inatsisikkut aalajangersagaasumik saqqummiunneqarnera.

Inatsisileringeq pillugu atuakkiani naatsorsutigineqarpoq Tunngaviusumik Inatsimmi § 22-mi tamanut saqqummiussinissamik piunasaqaat peqqussutinut, soorlu nalunaarutitut kommunillu ileqqoreqqusaannut aamma atuuttoq.

Tassa imaappoq inatsisit malittarisassallu tamavimmik tamanut eqqortunik saqqummiunneqartussaasut.

Tamanut saqqummiussinerup siunertaa tassaavoq innuttaasut malittarisassanik imminnut pisussaaffiliisunik pisinnaatitaaffiliisunillu ilisimasaqalernissaannut periarfissiineq. Taamaalilluni tamanut saqqummiussineq inatsisiliornerup ingerlanerani qitiusutut tunngaviusutullu ilaavoq, inatsisini malittarisassat oqaasertaannik eqqoqqisartunik pisortatigoortunik paasisutissiinermik qulakkeerisussa.

Kommunit ileqqoreqqusaasa tamanut saqqummiunneqartarnissaannik piunasaqaat Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 26-mi, 18. november 2010-meersumi kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasumi § 31-kkut imatut aalajangersarneqarpoq:

”§ 31. Inatsisartunit inatsisit Namminersorlutillu Oqartussat nalunaarutaat allamik aalajangiisoqarsimangippat atuutilertarput Inatsisartunit inatsisip Namminersorlutilluunniit Oqartussat nalunaarutaasa ulloq taanna atuutilersutut nalunaarsimanerata kingorna ulloq aallartikkaangat.

Imm. 2. Tamanut saqqummiussineq qarasaasiat atorlugit pisassaaq. Naalakkersuisut tamanut saqqummiussisarnermut maleruagassanik aalajangersaassapput.

Imm. 3. Inatsisartut inatsisaat, Inatsisartut peqqussutaat imaluunniit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat tunngavigalugit kommunit maleruagqusaliaannut tunngatilugu imm. 1 aamma 2 taamatuttaaq atuupput.”

Namminersorlutik Oqartussat aalajangersagaq taanna tunngavigalugu qarasaasiat atorlugit tamanut saqqummiisarneq pillugu nalunaarut nr. 1, 2. januar 2014-imeersoq § 1-imi imatut aalajangersaasoq aalajangersarpaat:

”§ 1. Inatsisartut inatsisaasa, Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaasa aamma kommunit malittarisassaasa qarasaasiat atorlugit saqqummiunneqartarneri nittartakkakkut www.naalakkersuit.gl-ikkut pisarput.”

Tamanut saqqummiussineq inatsisit, nalunaarutit kommunillu ileqqoreqqusaat innuttaasunut atuutsinniarneqarsinnaassappata pisariaqartumik piumasaqaataavoq. Taamaattumik tamanut saqqummiussineq innuttaasut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalinneqarnerinnaat eqqarsaatiginagu aammali oqartussaasut malittarisassanik innuttaasunut atuinissaminnut periarfissaat eqqarsaatigalugu pingaartuuvoq.

Qeqqata Kommuniata kommunip ileqqoreqqusaanik ukiuni arlalinni tamanut eqqortumik saqqummiussisarsimanginnera pillugu suliami 2020-6-imi Ombudsmandip isornartorsiuinera immikkoortumi 3.6-imi atuarsinnaavat.

2.2 Oqartussaasut kingumoortumik atuutilersumik aalajangiinissaminnut periarfissaat

All. fuldmægtig Benjamin Turner

Aalajangiineq piffissamit innuttaasumut nalunaarutigineqarfimminit aallaavittut atuutilersarpoq. Tassa imaappoq aalajangiineq nalunaarutigineqanngippat taanna innuttaasup, oqartussaasup allalluunniit inatsiseqartitsinikkut tunngaviginiarsinnaanngikkaat.

Ombudsmandi siusinnerusukkut oqaaseqaammimi 2019-6-imi aalajangiinernik nalunaaruteqartarneq pillugu oqaaseqaateqarpoq. Suliami tassani innuttaasup inuuniarnermut ikiorsiissutisiaasa ikililerneqarnerat pillugu aalajangiineq kommunip aviiseeqqakkut nalunaarutigisimavaa, innuttaasorli toqqartumik nalunaarfiginagu. Ombudsmandi isumaqarpoq aalajangiineq sunniuteqanngitsoq, tassami aalajangiineq innuttaasumut nalunaarutigineqarsimanngisaannarmat. Suliaq taanna siunnersortit pisortaata Franz Amdi Hansenip allaaserisaani "Aalajangiinerup aviisimi ilanngunneqarnera naammangilaq – innuttaasut toqqartumik nalunaarfigineqartussaapput"-mi Ombudsmandip 2019-imi ukiumoortumik nalunaarutaani ilanngunneqartumi eqqartorneqarpoq.

Aalajangiinerup innuttaasumut nalunaarutigineqarnermini aatsaat sunniuteqalertarneranik aallaavik oqartussaasut ilaanneriarlutik saneqqukkusuttarpaat.

Tamanna Ombudsmandip oqaaseqaataani 2020-2-mi atuuppoq. Imaappoq inuuniarnermut ikiorsiissutinik ikililerisoqarnissaanik kommunip aalajangiinera 2015-imi januarimeersoq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup, Ombudsmandip oqaaseqaataata 2019-6-ip kingornatigut, atuussinnaassuseqanngitsutut isigisimaga. Aalajangiineq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup kommunimut nutaamik suliareqqitassanngortillugu utertissimavaa. Kommuni suliami nutaamik 2020-mi januarimi aalajangiivoq, aalajangiinerlu taanna innuttaasumut toqqartumik nalunaarutigineqarpoq. Innuttaasup inuuniarnermut ikiorsiissutisiai aalajangiinermi nutaami tassani 2015-imi januarimit sunniuteqartumik ikililerneqarput, soorlu aalajangiinermi siullermi aamma taamaattoq. Assigiinngissut tassaavoq aalajangiinerup 2020-meersup innuttaasumut toqqartumik nalunaarutigineqarnera.

Tassa kommunip aalajangiinera nutaaq nalunaarutigineqarnissani ukiunik tallimat misaannik sioqqullugu sunniuteqalerpoq, tassalu imaappoq aalajangiineq kingumoortumik atuutilersaq.

Tamanna tunngavigalugu apeqqutaalerpoq kommuni kingumoortumik atuutilersumik aalajangiisinaanersoq, taamaalillunilu aalajangiinerup piffissamit innuttaasumut nalunaarutigineqarfimminit atuutilertarneranik aallaavimmik saneqqutsinnaanersoq.

Inatsimmut naapertuuttumik tunngaveqartussaanimik aallaavik

Inatsimmut naapertuuttumik tunngaveqartussaanimik aallaavik tassaavoq oqartussaasup qanoq iliorsinnaaneranut tunngaviusoq.

Inatsimmut naapertuuttumik tunngaveqartussaanimik aallaavik tunngaviusunik aallaavinnik marlunnik tunngaveqarpoq.

Siullertut *inatsisinik unioqqutitsisussaannginermik tunngavik (den formelle lovs princip)*, tassanilu aalajangersarneqarluni oqartussaasoq inatsisinik unioqqutitsisumik iliuseqaqqusaanngitsaq.

Aappaattut *inatsisikkut tunngavissaqarnissamik piunasaqaat (hjemmelskravet)*, tassanilu aalajangersarneqarluni oqartussaasoq inatsisiliortumit taamaaliornissaminut aatsaat piginnaatinneqaruni innuttaasumut iliuseqarsinnaasoq. Inatsisilerinermi taaguutinik atuineri piginnaatitsissut taamaattoq inatsisikkut tunngavissatut taaneqartarpoq.

Inatsisikkut tunngavissaqarnissamik piunasaqaat tassaavoq oqartussaasoq aalajangiinerit piffissamit nalunaarutigineqarfimmittit atuutilertarnerannik tunngavimmik saneqqutsinnaanersoq naliliinariermi aalajangiisuusoq.

Inatsisikkut tunngavissaqartussaanimik piunasaqaat

Oqartussaasup inatsisikkut tunngavigisassaa malittarisassani allallugu aalajangersarneqarsimasinnaavoq imaluunniit malittarisassatigut aalajangersagaanani. Malittarisassat aalajangersarneqarsimasut soorlu tassaasinnaapput inatsisit nalunaarutillu. Nalunaarutit tassaapput aqutsinermi allaffissornikkut malittarisassat inatsimmik tunngaveqartut. Malittarisassat allassimangitsut tassaapput inatsiseqartitsinermi tunngaviit nalinginnaasut.

Oqartussaasup inatsisikkut tunngavigisaa suugaluaruniluunniit tamatigut naammaginnartumik annertussuseqartussaavoq.

Inatsisikkut tunngavigisap naammaginnartumik annertussusillip suuneranik apeqqummi oqartussaasup qanoq iliuseqarniarnera aalajangiisuusarpoq.

Tamanna alliaartuaartitsinertut nassuiarneqarsinnaavoq. Alliaartuaartut isuanni siullermi iliuitsit innuttaasup kiffaangissuseqarneranut pigisaanullu akuliunermik sakkortuumik nassataqartut inissisimapput. Iliuitsit taamaattut inatsisikkut erseqqissumik qularnaatsumillu tunngavissaqarnissamik piunasaqaateqarfiupput, inatsisikkut tunngavissaqarnissamik piunasaqaatitut sakkortusisatut taaneqartartumik.

Alliaartuaartut isuisa aappaanni iliuitsit innuttaasumut akuliuffiunngitsut inissisimapput. Tassani inatsisikkut tunngavissap naammaginnartumik qanoq annertussuseqarnissamik piunasaqaat sakkukinneruvoq.

Oqartussaasoq inatsisikkut tunngavissaqanngippat inatsisikkulluunniit tunngavigisaq naammaginatartumik annertussuseqanngippat tassani iliuuseqarneq inatsisunik unioqqutitsinerussaaq. Soorlu inatsisikkut tunngavissaqanngivissumik aalajangiineq atuussinnaassuseqanngitsutut aallaavittut erseqqilluinnartutut isigineqassaaq. Aatsaat pisuni immikkut illuinnartuni ilaatigut innuttaasup pissutissaqartumik isumalualersinneqarsimanera allatut inerniliinermik kinguneqarsinnaavoq.

Inatsisikkut tunngavik naammattumik erseqqarissusilik qularnaassusillilu suua?

Ombudsmandip inatsisikkut tunngaviup naammattumik erseqqarissusillip qularnaassusillilu suuneranik apeqqut 2013-imi ukiumoortumik nalunaarummini imm. 5.3-mi eqqartorpa.

Suliami pineqartoq tassaavoq oqartussaasup ilinniartut ineqarfiini arlalinni imigassap aalakoornartortallip atorneqarnissaanik inerteqquteqarsimanera. Oqartussaasoq ilinniartut ineqarfiini malittarisassanik aalajangersaanissamut inatsisikkut ataatsimut tunngavissaqarpoq. Ombudsmandi isumaqarpoq inerteqquteqarneq ilinniartut ineqarfiini najugaqartunut sakkortuumik akuliunnerusoq, tassanimi najugaqartut inuusutissanik inatsisunik unioqqutitsisuunngilluinnartunik angerlarsimaffimmini peqarnissaanik inerteqquteqartoqarmat. Taamaattumik inatsisikkut tunngavissaqarnissamik sakkortusisamik piunasaqaat atuuttariaqarpoq. Ombudsmandi tamanna tunngavigalugu eqikkaalluni inerniliivoq inatsisikkut ataatsimut tunngavissaq ilinniartut ineqarfiini imigassamik aalakoornartortalimmik atuinissamik oqartussaasup ataatsimut inerteqquteqarnissaanut atorneqarnissaminut naammattumik ersarissuseqaranilu qularnaassuseqanngitsaq.

Suliaq qulaani taaneqartoq iliutsip suussusiata inatsisikkut tunngavissap suup naammattuuneranik apeqqummi aalajangiisuuneranik takutitsisuuvoq.

Suliaq taanna inatsisilerinermi pisortap Anders Jørgensenip allaaserisaani "Ingerlatsivik susinnaava?"-mi Ombudsmandip 2013-imi ukiumoortumik nalunaarutaani ilanngunneqartumi aamma eqqaaneqarpoq.

Inuuniarnermut ikiorsiissutinik kingumoortumik atuutilersumik ikililerineq

Aallaqqaasiummi oqaatigineqartutut kommuni innuttaasup inuuniarnermut ikiorsiissutisiaasa ikililerneqarnissaanik kingumoortumik atuutilersumik aalajangiisinaanersooq taamaalillunilu aalajangiinerit piffissamit nalunaarutigineqarfimminnit atuutilertarnerannik aallaavimmik saneqqutsisinaanersooq Ombudsmandip oqaaseqaammii 2020-2-mi isummerfigaa.

Ombudsmandi oqarpoq kingumoortumik atuutilersumik aalajangiineq innuttaasunut aallaavittut akuliunnerusoq.

Ombudsmandi isumaqarpoq innuttaasup inuuniarnermut ikiorsiissutisiaasa ikililerneqarnissaanik aalajangiinerup innuttaasumut nalunaarutigineqarnera ukiut tallimat

missaat sioqqullugu atuutilersumik kommunip pineqartutut aalajangiinera 2020-meersoq immikkut annertussusillimmik akuliunnerusooq. Taamaattumik kommuni innuttaasup inuuniarnermut ikiorsiissutisiaanik kingumoortumik atuutilersumik aalajangiiniaruni inatsisikkut erseqqissumik qularnaatsumillu tunngavissaqarsimasussaagaluarpoq.

Kommunip Ombudsmandimut nassuiaatitut oqaatigaa Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup suliamik utertitsilluni suliareqqitassanngortitsilluni aalajangiinera rata kommuni kingumoortumik atuutilersumik aalajangiinissaanut pisussaaffileraa.

Tamanna Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup Ombudsmandilluunniit isumaqatiginngilaat.

Ombudsmandip aammattaaq oqaatigaa malittarisassanik kommunip kingumoortumik atuutilersumik aalajangiisinaanissaanut piginnaatitsisunik piusoqanngitsoq.

Taamaattumik Ombudsmandi eqikkaalluni inerniliivoq kommuni innuttaasup inuuniarnermut ikiorsiissutisiaasa aalajangiineq sioqqullugu kingumoortumik atuutilersumik ikililerneqarnissaannik aalajangiinissaminut inatsisikkut naammattumik tunngavissaqarsimangitsoq.

Taamaallluni oqartussaasup aalajangiinnginnermini inatsisikkut naammattumik tunngavissaqarneranik qulakkeerinnittarnerata pingaaruteqassusia suliap taaneqartup takutippaa.

2.3 Annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik

All. fuldmægtig Benjamin Turner

Kinaluunniit allagaatinik paasitineqarumasinnaavoq, tassa imaappoq oqartussaasumi allagaatinik aalajangersimasunik il.il. misissuinissamat periarfissinneqarumasinnaavoq.

Allagaatinik paasitineqarsinnaatitaaneq suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsisikkut aamma paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisikkut aalajangersaavigineqarpoq. Paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit innuttaasunut ingerlatsiviup allagaataani paasitineqarumallutik qinnuteqartunut atituumik atuuppoq. Suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsit pingaartumik suliame illua'tungiusunut suliame innut tunngasuni allagaatinik paasitineqarumallutik qinnuteqartunut atuuppoq.

Ingerlatsivik allagaatinik paasissutissiisassasoq aallaavittut atuuppoq, paasissutissiisoqassanngitsoq inatsimmi aalajangersarneqarsimanngippat. Ilaatinneqanngitsut ass. tassaapput allagaatit, oqartussaasup ilumini nammineq atugassaatut sularineqarsimasut.

Paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit aamma suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsit tassapput annikinnerpaaffiliilluni inatsisunik taaneqartartut. Tassa imaappoq oqartussaasoq allagaatinik paasitineqarumaneq itigartineqarsinnaagaluarpaluunniit allagaatinik paasissutissiisinnaasoq, allagaatit nipangiussisussaataitanermi pineqartunut ilaatinneqarnerisigut tamanna ajornartinneqanngippat. Tamanna annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavimmik taaneqartarpoq.

Allaaserisami matumani annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik oqaaseqaatit marluk (2020-3 aamma 2020-4) aallaavigalugit allaaserineqarpoq, Ombudsmandillu annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik oqaaseqaatini taakkunani isummerfigaa. Oqaaseqaatit taakku imm. 3.3-mi aamma 3.4-mi eqqartorneqarput.

Suliani taakkunani innuttaasoq taannaasoq Naalakkersuisoqarfiit sisamat allagaatinik paasitineqarumanermik itigartitsisimasut pillugit Ombudsmandimut naammagittaalliortoq pineqarpoq. Ombudsmandi suliani marlunni Naalakkersuisoqarfiit itigartitsisnermik aalajangiusimanniffigisaanni oqaaseqaateqarpoq.

Ingerlatsiviup annertusisamik paasissutissiinissamat periarfissaa paasissutissiinissaminillu isumaliutersuutiginnissaminut pisussaaffeqarnera

Oqartussaasoq qaqugukkut paasissutissiisinnaava paasissutissiisoqassanersorlu qaqugukkut isumaliutersuutigissavaa? Apeqqutit taakku Ombudsmandip suliame 2020-3-mi sammivai.

Naalackersuisoqarfiup innuttaasoq suliami allagaatinik paasitinneqarumaneramik suliami 2020-3-mi itigartippaa, paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusiliisimanissamik piumasaqaatip eqqortinneqarsimanginnera tunngavilersuutigalugu.

Suussusiliisimanissamik piumasaqaatip manna nassataraa, tassalu allagaatit suliarluunniit innuttaasup pineqartup paasitinneqarfigiumasai allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisami taaneqarsimassasut.

Naalackersuisoqarfiup annertusisamik paasissutissiissanerluni isumaliutersuutigisimangilaa. Tassami Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq annertusisamik paasissutissiisoqassanersoq isumaliutersuutigisinnanngikkini, suussusiliisimanissamimmi piumasaqaat eqqortinneqarsimangimmat.

Tassalu apeqqutaasoq unaavoq suussusiliisimanissamik piumasaqaatip eqqortinneqarsimanginnerata Naalackersuisoqarfiup annertusisamik paasissutissiinissamik isumaliutersuuteqarnissamut mattunneqarnera nassatarineraa.

Ombudsmandip oqaatigaa oqartussaasoq allagaatinik paasissutissiiuaannarsinnaasoq, oqartussaasoq taamaaliornermigut paasissutissanik nipangiussisussaataaneq il.il. pillugit malittarisassani pineqartunik ilaatinneqartunik tunniussinngippat. Taamaattumik annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik suussusiliisimanissamik piumasaqaat eqqortinneqarsimangikkaluarpalluunniit aamma atuuppoq.

Suliami tamatuma kingornatigut apeqqutaalerpoq Naalackersuisoqarfik annertusisamik paasissutissiissanerluni naliliinissaminut pisussaaffeqarnersoq.

Ombudsmandip oqaatigaa paasissutissat piumaneqartut annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik aallaavigalugu tunniunneqarnissaat oqartussaasup tamatigut isumaliutersuutigisartussaagaa, qinnuteqartup tamanna oqartussaasumut piumasarippagu.

Ombudsmandi oqarpoq qinnutigisaaq taamaattoq atituumik paasineqartassasoq, qanorlu paasineqarnissaa pisut pineqartut aallaavigalugit nassuiarneqartassasoq. Taamaattumik annertusisamik paasissutissiisoqarnissaanik innuttaasup qinnutigisaa immini qinnutigisatut naammassinnaavoq, naak paasitinneqarnissamik qinnutigisaaq annertusisamik paasissutissiisoqarnissaa oqartussaasup isumaliutersuutigissagaa erseqqivissumik qinnutigisamik imaqqanngikkaluartoq.

Suliami pineqartumi taamaattoqarpoq, tassanilu innuttaasup Naalackersuisoqarfik annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik aallaavigalugu paasissutissiinissaaq isumaliutersuutigeqqullugu erseqqivissumik qinnutigisimangilaa.

Ombudsmandi isumaqarpoq innuttaasup allagaatinik paasitinneqarumalluni arlaleriarluni qinnutigisai annertusisamik paasissutissiisoqarnissaanik qinnutigisatut ata-

simut isigisariaqartut. Taamaattumik Naalakkersuisoqarfiup annertusisamik paasisutissiisoqarnissaa isumaliutersuutigissallugu pisussaaffeqarsimavoq.

Innuttaasup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaa oqartussaasup annertusisamik paasisutissiisoqassanersoq isumaliutersuutigissallugu pisussaaffeqarneranik tamatigoruinnangajak nassataqartartoq suliap taassuma takutippaa.

Ingerlatsiviup annertusisamik paasisutissiisoqarnissaanik naliliinera

Annertusisamik paasisutissiisarnermik tunngaviup aallaavia oqaatigineqartutut tassaavoq paasisutissat nipangiussisussaataaernermi pineqartunut ilaatinneqarnermik kut tamatumunnga akornusiingippata ingerlatsivik allagaatinik paasisutissiisinaasoq.

Taamaakkaluartoq oqartussaasup allagaatinik annertusisamik paasisutissiisoqarnissaanik qinnutigisaaq itigartitsissutigineqassasoq isumaliutersuutiguniuk pisumi misingsiussilluni naliliissaaq, oqartussaasullu naliliinermi tassani isiginiagassat allagaatinik paasisutissiisnissamik ikorfartuisut isiginiagassallu paasisutissiisnissamut assortuisut oqimaalutassallugit.

Isiginiagassat allagaatinik paasisutissiisoqarnissaanik qinnutigisap akuersaarneqarnissaanik ikorfartuisut pingaarnertut tassaapput qinnuteqartup soqutigisai.

Taamaattumik qinnuteqartup paasisutissanik pissarsinissani immikkut soqutigisaqarfigineraa oqartussaasup isiginiassavaa. Tamanna paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit aamma suliasat suliarineqartarnerat pillugu inatsit tunngavigalugit atuutunut paarlanguinnarpoq, taakkunanimi aalajangersarneqarmat oqartussaasup allagaatinik paasitinneqarumaneq qinnuteqartup paasisutissanik pissarsinissami naammattumik soqutigisaqarfiginngikkaa innersuussutigalugu itigartissanngikkaa. Taamaattumik qinnuteqartup soqutigisaqarnera taamaallaat oqartussaasup annertusisamik paasisutissiisoqassanersoq naliliinerani ilanngunneqarsinnaavoq.

Qinnuteqartoq tusagassiorfiit sinniisorippassuk annertusisamik paasisutissiisarnermik tunngavik sapinngisamik annertunerpaamik atorneqassaaq. Tusagassiorfiit allagaatinik paasitinneqarnissamik immikkut annertussusilimmik soqutigisaqartuupput.

Isiginiagassat allagaatinik paasisutissiisoqarnissaanik qinnutigisap akuersaarneqannginnissaanik ikorfartuisut tassaagajuttussaapput inatsisini ilaatitsinnginnissamik aalajangersakkanut tunuliaqutaasutut isiginiagassat, taamaattumillu qinnutigisap aalajangersagaq sorleq tunngavigalugu suliarineqarnissaani allanngorartuullutik.

Ombudsmandip 2020-mi oqaaseqaatai

Suliami 2020-4-mi isiginiagassat oqartussaasup annertusisamik paasisutissiisoqassanersoq naliliinermini pingaartillugit isiginiarsimasai Ombudsmandip isummerfigai.

Suliami 2020-3-mi pisimasutut Naalackersuisoqarfiup innuttaasoq allagaatinik paasitinneqarumaneranik itigartissimavaa, suussusiliisimanissamimmi piumasaqaat eqqortinneqarsimangimmat.

Naalackersuisoqarfiulli suliami 2020-3-mi pisimanermi paarlattuanik suliami 2020-4-mi innuttaasoq suussusiliisimanissamik piumasaqaat eqqortinneqanngikkaluartoq annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik aallaavigalugu allagaatinik paasissutissinneqaannassannginnersoq isumaliutersuutigisimavaa.

Qinnuteqartup ilisimatusarnermik ingerlataqartup oqaatigaa allagaatinik paasitinneqarneq ilisimatusarnermi siunertamut atorneqartussaasoq. Qinnuteqartoq isumaqarpoq taamatut soqutigisaqartuuneq tusagassiorfiit allagaatinik paasitinneqarnissamik immikkut oqimaassuseqartumik soqutigisaqarnerannut naligitinneqarsinnaasoq.

Suliamit erserpoq Naalackersuisoqarfik annertusisamik paasissutissiisoqassanersoq naliliinermi illua'tungaani qinnutigisap akuerineqarnissaanik innuttaasup soqutigisaqarneranik illua'tunganilu isiginiagassanik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi suussusiliisimanissamik piumasaqaammut tunngaviusunik oqimaalutaasimasoq.

Qinnuteqartup saqqummiussai Naalackersuisoqarfiup isumaqatiginngilai, nalilillunilu allagaatinik paasissutissiinnnginnissamik isiginiagassaq oqimaannerpaasoq. Taamaatumik allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap Naalackersuisoqarfiup annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik aallaavigalugu akuersaarsimangilaa.

Suliap Ombudsmandi matuminnga isummerfiginninnissaanut pissutissaqalersippaa, tassalu oqartussaasup annertusisamik paasissutissiisoqassanersoq naliliinermut atattillugu tusagassiorfiit sinniisaannut sapinngisamik annertunerpaamik akuersaartuusariaqarnerani ilisimatusartut pineqartunut aamma ilaatinneqarnerisut.

Ombudsmandip Naalackersuisoqarfik isumaqatigaa oqarmat akuersaartuuneq tusagassiorfinnut atuuttoq ilisimatusartunut atuutilersillugu annertusineqarsinnaanngitsoq, Naalackersuisoqarfiullu annertusisamik paasissutissiisoqassanersoq naliliinera isornartorsiornagu.

Suliaq 2020-4 Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu inatsiseqartitsinikkut ineriartortitsinerup assigiittuaannannginnerannut assersuutissaavoq.

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit Danmarkimi paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmik 1985-imeersumik aallaaveqaraluartoq Kalaallit Nunaanni inatsiseqartitsinikkut atuuttut Danmarkimi atuuttunit allaapput, tassami paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit nutaq Danmarkimi 2013-imi akuerineqarmat.

Danmarkimi paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit nutaaq pillugu immikkut oqaaseqaatinit erserpoq ilisimatusarteq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqarpat manna nalinginnaasumik tunngaviutinneqarsinnaasussaasoq, tassalu allagaatinik paasitinneqarnissamut pissutissaqartumik soqutigisaqarneq piumaq.

Ingerlatsiviup annertusisamik paasissutissiisoqassanersoq naliliineranik Ombudsmandip misiliinera

Ombudsmandi allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaq pillugu naammagittaalliummik suliaqaraangami oqartussaasoq annertusisamik paasissutissiisoqassanersoq naliliisimanersoq isiginiartarpaa.

Ombudsmandip annertusisamik paasissutissiisoqassanersoq oqartussaasup naliliinera aallaavittut isornartorsiornavianngilaa. Tamatumunnga pissutaavoq naliliinerup missingiussinermik ilaqarnera taamaattumillu Ombudsmandip sulinerata aallaavittut avataaniinera.

Isiginiagassalli oqartussaasup isiginiarsimasai suliamut attuumassuteqartuunersut inatsisinillu unioqqutitsisuunnginnersut Ombudsmandip misissussavaa. Aatsaat pissutsinik immikkut ittunik atuuttoqarpat oqartussaasup annertusisamik paasissutissiisoqassaneranik naliliinera Ombudsmandip isornartorsiussavaa.

2.4 Pissaanermik atuisarneq nammineersinnaatitaanermilu akuliunnerit allat

All. fuldmægtig Kamilla Krogh Jensen

Ombudsmandi nunami maani paaqqinniffinni arlalinni ukiut tamaasa misissuisarpoq. Taakku ilaatigut tassaapput meeqqanik inuusuttunillu angerlarsimaffimmik avataanut inissinneqarsimasunik ulloq unnuarlu paaqqinniffiit, inunnik innarluutilinnik paaqqinniffiit aamma utoqqaat illui. Misissuinerit taamaattut siunertaat tassaavoq paaqqinniffiit ataasiakkaat najugaqartunik ajunngitsumik pinninersut malittarisassanillu paaqqinniffinnut ataasiakkaanut atuuttunik malinninersut misissussallugu.

Inuit tamarmik namminneq inuunertik pillugu aalajangiisinnaatitaapput. Tamanna aamma inunnut paaqqinniffinni najugaqartunut atuuppoq.

Pisulli ilaanni paaqqinniffimmi sulisut najugaqartup nammineq aalajangiisinnaatitaaneranani akuliunnissaat pisariaqarsinnaasarpoq, najugaqartup pineqartup isumassorneqarnissaa, ataqqinassuseqarnera toqqissisimanissaalu qulakkeerniarlugit imaluunniit ilaatigut paaqqinniffimmi sulisut najugaqartullu allat eqqarsaatigalugit.

Paaqqinniffimmi sulisut najugaqartoq ass. piumangikkaluartoq aalajangerlugu tigumigunikku tassani pissaanermik atuiupput.

Pissaanermik qaqugukkut atuisoqarsinnaanera pillugu malittarisassaqqarpoq. Malittarisassat taakku pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmiupput.

Paaqqinniffimmi pisortaqtigiit sulisullu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassanik aamma nammineq aalajangiisinnaatitaanermi pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi akuliunnernik allanik ilisimasaqarnersut Ombudsmandip misissuinerit atatillugu ilaatigut paasiniartarpaa.

Malittarisassat taakku najugaqartut pissaanermik atuiiffiqeqartut ataqqinassusiiaangitsumik inatsiseqartitsinermilu innarlitsaaliinikkut illersorneqarsinnaasumik pineqarnissaat ilaatigut qulakkeereqataaffigissavaat. Malittarisassat qitiunerpaat ilaat arlallit allaaserisami matumani sammeneqarput.

Kikkut pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi pineqartunut ilaatinneqarpat?

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip meeqqanut, inuusuttunut inersimasunullu pissaanermik atuisarneq aalajangersaaffigaa. Allaaserisami matumani inersimasunut pissaanermik atuisarneq kisimi pineqarpoq.

Inersimasut ilaannaat pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi pineqartunut ilaatinneqarput.

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit pissaanermik taamaallaat inunnut inersimasunut aalajangersimasunut tarnikkut pissutsimikkut annertuumik ataavartumillu piginnaanikillimasunut, pisortat sulissutiginninnerisigut inuttut suliassanillu ikiorneqartunut, kiisalu isumaginninnikkut perorsaanermik, passunneqarnermik, paaqqutarineqarnermillu ikiorneqartunut imaluunniit sammisassaqartitaanissamik allatigullu neqeroorfigineqartunut aamma inatsimmi §5-t 32-mit 36-mut tunngavigalugit iliuuseqarfigineqarnernut akuersinngitsunut atuinissamut periarfissiivoq. Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 3-kkut aalajangersarneqarpoq.

Inummik tarnikkut pissutsimigut annertuumik ataavartumillu piginnaasakillimasumik oqarnermi pineqartoq tassaavoq inuk tamanna pissutigalugu imminut paarisinnaanngitsoq, isumatusaartumik iliuuseqarsinnaanngitsoq imaluunniit iliuuserisami kingunerisaanik ataatsimut paasinnaannanngitsoq, taamatuttaarlu inuk amerlanertigut atuussinnaassuseqartumik nammineq akuersinnaanngitsoq.

Inuit soorlu tarnikkut napparsimasuusinnaapput, ineriartornikkut kinguarsimasuusinnaallutik, autisimeqartuusinnaallutik eqqarsartaasikkulluunniit nappaateqartuusinnaallutik. Inuit puigortunngortut pissutsit qanoq ittuussusiat apeqqutaatillugu pineqartunut aamma ilaatinneqarsinnaapput.

Inuup pineqartup tarnikkut pisinnaassusiata annikilleriarsimanera aamma pineqartup nammineq soqutigisaminik tamanna pissutigalugu isumaginnissinnaannginnera pillugit suliatigut uppernarsaatit pisariaqartut piussapput. Inuup pisinnaasaqassusiata annikilleriarnerata annertussusia inuit ataasiakkaarlugit tamatigut naliliisoqartassaaq. Tamatumunnga uppernarsaatit pisariaqartut tassaasinnaapput nakorsat tarnilluunniit pisisiunik ilisimasallit suliaq pillugu oqaaseqaataat allaaserinninneriluunniit.

Pissaanermik qaqugukkut atuisoqarsinnaava?

Pisut arlallit pissaanermik atuinernik assigiinngitsunik nammineersinnaatitaanermilu akuliunnernik allanik atuinerup akuerineqarfigisinnaasai pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi allaaserineqarput. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit qitiusumik tunngavinnik arlalinnik tunngaveqarpoq, taakkulu paaqqinniffimmi sulisut pissaanermik atuisoqassanersoq isumaliutersuuteqarneri tamaasa isiginiarneqartartussaapput.

Pissaanermik atuinerup isumassuineq isumaginninnikkullu perorsaalluni ikiuineq taarsinngisaannassavai, pisariaqarluinnartunut killilernerqassalluni pissaanermillu atuinikkut angorusunneqartunut naapertuutissalluni. Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 1-ikkut aalajangersarneqarpoq. Taamaattumik pissaanermik atuinissamut periarfissaq qaqtiguinnaq atorneqartartussatut isigineqassaaq, paaqqinniffinnilu sulisut pissaanermik atueq tamatigut pinaveersimatinniarsaralugulu killilersimaarniarsarisassavaat.

Paaqqinniffinni sulisut pissaanermik atueq sunaluunniit nammineersinnaatitaanermilu akuliunnerit allat suulluunniit sioqqullugit najugaqartoq nammineq piumassutsini tunngavigalugu peqataatinniarlugu periarfissatik tamaasa atussavaat, soorlu nanger-

mik taarsiiniarnermi. Tamanna pissaanermik atuisarnek pillugu inatsimmi § 30, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq. Pisoq allatut iliorluni aqqinneqarsinnaanngippat pissaanermik atuineq aatsaat periarfissaalissaaq.

Pissaanermik atuisoqartariaqalerpat paaqqinniffinni sulisut pissaanermik atuineq annikinnerpaamik akuliuffiusoq tamatumunngali peqatigitillugu pisumi pineqartumi naammattoq atorniarsarissavaat. Taamaalillutik sulisut iliuuseq akuliuffiunerusoq toqqassanngilaat, iliuuseq annikinnerusumik akuliuffiusoq atussallugu naammappat. Pissaanermik atuineq sulisut anguniakkatut kissaatigisaannut aammattaq naapertuuttuussaaq. Tamanna ingerlatsinnermik inatsiseqartitsinnermi pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnermik tunngavimmu takussutissaavoq. Tassa imaappoq akuliunnerit allat akuliuffiunnginnerusut anguniakkap angunissaanut naleqquppata taakku siulliulugit misilinneqartassasut. Tamanna pissaanermik atuisarnek pillugu inatsimmi § 30, imm. 2-kkut aalajangersarneqarpoq.

Pissaanermik atuineq tamatuma saniatigut pineqartumut allanillu najuuttoqarpat najuuttunut allanut sapinngisamik qajassuussinnerpaamik sapinngisamillu sivikinnerpaamik pisassaaq. Tamatuma pissaanermik atuiunerup pisariaqanngitsumik kanngunarsaasuunnginnissaa akornusersuutaannginnissaa qulakkiissavaa. Tamanna pissaanermik atuisarnek pillugu inatsimmi § 30, imm. 3-kkut aalajangersarneqarpoq.

Paaqqinniffimmi sulisut nalornilersinnaapput, illua'tungaanimi najugaqartup isumasorneqarnera allallu mianerineqarnissaat qulakkeertussaagamikku illua'tungaanilu najugaqartup nammineq aalajangiisnaatitaanera ataqquisussaallugu.

Pissaanermik atuiunerit nammineersinnaatitaanermilu akuliunnerit allat sorliit inatsimmiq unioqquitsinani atorneqarsinnaasut pissaanermik atuisarnek pillugu inatsimmi aalajangersaavigaa. Tassa imaappoq pissaanermik atueriaatsit inatsimmi erseqqissumik taaneqartut kisimik atorneqarsinnaasut. Taamaalillutik pissaanermik atuiunerit allat suqaluartulluunniit inerteqqutaapput. Piumasaqaatit suut pissaanermik atuisoqarsinnaalersinnagu eqqortinneqarsimassasut inatsimmi tamatumunnga peqatigitillugu allaaserineqarput.

Pissaanermik atuisarnek pillugu malittarisassat inatsimmut naapertuuttumik tunngaveqarnissamik piumasaqaammik ilaatigut tunngaveqarput. Tassa imaappoq inuttut nammineq kiffaanngissuseqarnek akuliuffigineqassappat inatsimmi tamatumunnga tunngavissaqassasoq.

Misissuinerni paaqqinniffinni pisortaqatigiit sulisullu pissaanermik atuisarnek pillugu inatsimmi malittarisassanik malinninersut taamaalillunilu malittarisassat atuuttut unioqquutillugit akuliuttoqartannginnerusoq Ombudsmandip ilaatigut paasiniartarpaa.

Utoqqaat illuini 2018-imi aamma 2019-imi misissuinerni pissaanermik atuisarnek pillugu inatsimmi malittarisassanik eqqiluisaarnermut atatillugu iliutsini assigiinngit-

suni najugaqartunik aalajangiilluni tigungminnissamut sulisunut periarfissiisunik malinnineq Ombudsmandip ilaatigut isiginiartarsimavaa. Ombudsmandip malittarisassat paaqqinniffiit matumut immikkut ammaassutitik taaneqartartunik atuinissaanut periarfissiisut aamma isiginiarsimavaï. Malittarisassat taakku tulluuttuni allaaserineqarput.

Eqqiluisaarnermut atatillugu iliuitsini aalajangiilluni tigungminnineq

Inuup timimigut eqqiluisaarnermi ikiorteqarusunnerluni aallaavittut nammineq aalajangerlussavaa.

Pissaanermilli atuisarneq pillugu inatsisip najugaqartoq inuttut pisariaqarnerpaatigut eqqiluisarneqarnissaminut pinaappat sulisut najugaqartup aalajangerlugu tigungminissaanut periarfissippai.

Pisut eqqiluisaarnermi pissaanermik atuiffiusinnaasut suuneri inatsimmi allattonerqarsimapput. Tassa imaappoq pisut eqqiluisaarnermi atuiffiusinnaasutut inatsimmi allassimasut kisimik atornerqarsinnaasut. Taamatut pisoqarsinnaavoq soorlu nangermik taarsiinermi, uffaanermi kigutinillu saliinermi. Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 33, imm. 1-ikkut aamma imm. 2-kkut aalajangersarneqarpoq.

Aalajangiilluni tigungmininnermi iluaqusersuutitik atuisoqassanngilaq, najugaqartortu taamaallaat aalajangerlugu tigungmineqarsinnaalluni tamanna najugaqartup pineqartup isumassorneqarnera isumaginiarlugu qulakkeerniarlugulu pisariaqarluinnarpat.

Soorlu utoqqaat illuanni najugaqartoq, ass. najugaqartup puigortunngorsimasup nammineerluni perusersarfiliarsinnaanngitsup nangini taarseqqunagu pinaattup, pisariaqartumik paaqqutarisinnaajumallugu isumassorsinnajumallugulu aalajangerlugu tigungmineqartariaqarfiinik pisoqarsinnaanera Ombudsmandip pisuni arlalinni paasiluarsinnaallugu oqaatigisarpaa.

Ombudsmandip tamatumunnga atatillugu tikkuarlugu aamma oqaatigisarpaa sulisut najugaqartunut pissaanermik atuinernik inatsimmik unioqqutitsisuunngitsuinnarnik atuisarnissaat aamma pissaanermik atuinerup najugartut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnerannik pisariaqarneratut mianerinilluni pisarnissaa soorunalimi aalajangiisuusoq.

Eqqiluisaarnermut atatillugu pissaanermik atuisoqarsinnaassappat kommunimi najugaqartup uninngavigisaani kommunalbestyrelsi paaqqinniffiup sulisui pissaanermik atuisinnaasut aalajangeereersimassasoq piunasaqataavoq. Eqqiluisaarnermi pisoq sorleq sorliilluunniit aamma aalajangiilluni tigungminnineq qanoq sakkortutigissaner-soq aalajangiinermi pineqarnerisut kommunalbestyrelsip aalajangiinerani takunerqarsinnaassaaq.

Eqqiluisaarnermut atatillugu pissaanermik atuneq taamaallaat piffissami killiligaasumi, qaammatit pingasut tikillugit sivisussusilimmi, akuerineqarsinnaavoq, qaammatit arfinillit tikillugit sivitsuinissamut periarfissalimmik. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 33 pillugu oqaaseqaatinit erserpoq tamatumunnga pissutaasoq tassaasoq najugaqartup piffissami tassani suleqatiginiarnissaata pingaaruteqarnera, taamaalliluni kissaatigineqartutut eqqiluisaarneq najugaqartup suleqatigineqarneratigut anguniarneqarsinnaaqqullugu. Pissaanermik atuinissamut akuersissut pisumi ajornartorsiummut ataavartumik aaqqiissutitut isigineqassanngilaq.

Ombudsmandi utoqqaat illuanni 2018-imi misissuinermi paasitineqarpoq najugaqartup ataatsip nangimik taarsiinermut atatillugu aalajangerlugu tigummineqarnissaa ukiuni arlalinni pisariaqartuusimasoq, najugaqartummi utoqqaat illuanni sulisut tilluarniartarsimmagit. Najugaqartoq pineqartoq aalajangerlugu tigummineqarsinnaasoq kommunalbestyrelsi aalajangiisimanersoq pisortaqatigiit naluaat. Utoqqaat illuat najugaqartumut pissaanermik atuigaangat pisariaqarneratut aalajangiisoqareersimasarnissaa utoqqaat illuata qulakkiissagaa Ombudsmandip tamanna tunngavigalugu inassutigaa.

§ 33. Kommunimi sumiiffigisami kommunalbestyrelsi qaqutigut aalajangiisnaavoq najugaqarfittut ulluuneraniluunniit neqeroorumi pisortaq, imaluunniit sulisoq, pisortamit taamatut iliornissamut piginnaatinneqartoq inummik aalajangersimasumik tigumminilluni pissaanermik atuisinnaasoq, inuttut eqqiluisaarnermut atatillugu pineqartup isumassorneqarnissaata isumaginissaanut tamanna pisariaqarluinnartutut isigineqarpat. Inuttut eqqiluisaarnermut atatillugu pissaanermik atuinerup siunissami pinngitsoornissaa peqatigisaanik qulakkeerniarneqassaaq.

Imm. 2. Imm. 1 naapertorlugu timikkut pissaanermik atuineq eqqiluisaarnermik pisuni tulliuuttuni akuerineqarsinnaassaaq:

- 1) Kigutinik saliineq.
- 2) Unngiarneq.
- 3) Qulinneq, uffarneq atisanillu taarsiineq.
- 4) Nujajartinneq kukiartinnerlu.
- 5) Nangernik nalequttanillu taarsiineq.
- 6) Amerissaaneq.
- 7) Ulussat iluini qarngullu iluani nerisat sinnikuinik peersineq.

Imm. 3. Kommunilbestyrelsip aalajangiinerani eqqiluisaarnermi pissutsit piviusut suut aalajangiinermi pineqarnersut erseqqissaatigineqassaaq.

Imm. 4. Aalajangersimasumik tigummininnermut ikiuuttut atortunik atuisoqassanngilaq, aamma aalajangersimasumik tigumminneriaaseq taamatullu iliornikkut angunia-gaasoq imminnut naleqqiullutik atsikkutigiissallutik.

Imm. 5. Aalajangersagaq manna naapertorlugu timikkut pissaanermik atuineq piffissami qaammatit pingasut tikillugit sivilissusilimmi akuerineqarsinnaavoq. Kommunilbestyrelsi piffissamik sivitsuisinnaavoq, qaammatinilli 6-inik sivilissunerunngitsumik, pineqartumi eqqiluisaarnikkut pissutsit pitsaanerulersinniarlugit periutsit allat peqatigisaanik ineriartortinneqassammata, tak. imm. 1, oqaaseqatigiit aappaat.

Imm. 6. Inuup imm. 1 naapertorlugu siusinnerusukkat aalajangiiffigineqareersup tarnikkut pissutsimigut annertuumik ataavartumillu piginnaasakillissimanera suli ajorseriaateqaqqippat, pisuni eqqiluisaarnermut tunngasuni aalajangersimasumik tigumminilluni timikkut pissaanermik atuinissamut akuersissut piffissamut qaammatit pingasut tikillugit atuuttussaq pillugu aalajangiisoqaqqissinnaavoq, piffissaq qaammatit 6 tikillugit sivilissorneqarsinnaalluni.

Matumik ammaassutit immikkut ittut

Matumik ammaassut immikkut ittoq tassaavoq paaqqinniffiup najugaqartumut najugaqartunulluunniit arlalinnut piffissami aalajangersimasumik sivilissusiligaasumi atorsinnaasaa. Najugaqartoq paaqqinniffimmik qimatsinermigut nammineq timimigut allalluunniit timaasigut ajoqusiisnaanera ulorianaateqarpat, periarfissallu allat angusaqarfunngitsumik misilinneqarsimappata paaqqinniffiup matumik ammaassut immikkut ittoq atorsinnaavaa.

Matumik ammaassut immikkut ittoq tassaasinnaavoq matup marloqiusamik tigum-mivilerneqarnera, matumik ammaanissamut marloriarluni toorsineq assigisaallu naju-

gaqartup aninissaanik imminullu allalluunniit annertuumik ajoqusiisinnaanerani pinaveersimatitsisut ajornakusuulersitsisulluunniit. Matumik ammaassut immikkut ittoq pisariaqarsinnaavoq soorlu ulorianaatilimmik angallaffiusorujussuarni, pinngortitami sumiiffinni aalajangersimasuni najugaqartup pineqartup tamarfigisinnaasaani silalluunniit sakkortuumik sunniuteqarfigisaani, soorlu isserujussuurtumi.

Utoqqaat illuanni najugaqartup puigortunngortup ukiukkut oqortumik qaatigooqartariaqarnini isikkamigulluunniit oqortunik atugaqarnissani paasisinnaajunnaarpagu paaqqinniffiup najugaqartoq – allat tamaasa angusaqarfiunngitsumik misilereerlugit – matuni silarlerni ammaassutinik immikkut ittunik atuinermigut illersorniarsinnaavaa.

Matumik ammaassutinik immikkut ittunik atuinissamut periarfissat pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 31, imm. 4-kkut, imm. 5-ikkut aamma imm. 6-ikkut aalajangersaavigineqarput.

§ 31. [...]

Imm. 4. Najugaqarfittut ulluuneraniluunniit neqeroorummi pisortap, imaluunniit sulisup, pisortamit taamatut iliornissamut piginnaatinneqartup matunik ammaassutit immikkut ittut inummut ataatsimut arlaqartunulluunniit atorsinnaagai kommunalbestyrelsi aalajangiisinnaavoq, imaappat

- 1) inuup inuilluunniit arlallit najugaqarfittut ulluuneraniluunniit neqeroorummik qimatsinermigut/qimatsinermikkut timikkut annertuumik ajoqusernissamut imminut allanilluunniit ulorianartorsiortitsilernissaa aarlerinaateqarpat, aamma
- 2) aarlerinaatip tamatuma pinngitsoortinnissaanut pisuni ataasiakkaani pissutsit tamanana pisariaqarlunnartippassuk, aamma
- 3) inatsimmi periarfissat sinneri kinguneqanngitsumik atorreqareersimappata.

Imm. 5. Imm. 4 naapertorlugu matunik ammaassutinut immikkut ittunut ilaapput matup tiggummivii marloqiusat, matumik ammaanissamut marloriarluni toorsineq assigisaallu. Iliuserisaq imatut matumik parnaarinnissutaassanngilaq, pineqartulli killilersugaanani ingerlasinnaaneranut atatillugu kinguarsaataassalluni, taamaasilluni sulisut maluginiarsinnaassammassuk pineqartoq anisoq.

Imm. 6. Imm. 4 naapertorlugu iliuuserisaq aallartinneqarpat, najugaqartut killilersugaanatik ingerlasinnaanerant mianeriniarlugu matumi kalerrisaarummik ikkussisoqassaaq, taamaasilluni najugaqartut matumik ammaassummik immikkut ittunik namminneq atuisinnaanngitsut matumik ammaanissamut pisariaqartitaminnik ikiorneqassammata. Najugaqartut imm. 4 naapertorlugu iliuuserinninnermut ilaasut, aatsaat anitsaaliorneqarsinnaapput § 34-mi aalajangersagaq tamatuma peqatigisaanik atorreqarpat.

Matumilli ammaassutinik immikkut ittunik atui-neq taamalu najugaqartup paaqqinniffimmik qimatsinissaminut periarfissaanik killiliineq najugaqartut ataasiakkaat kif-faanngissuseqarneranni namminnerlu aalajangiisinnaatitaaneranni akuliunneruvoq taamaallillunilu pissaanermik atuinerulluni. Taamaattumik paaqqinniffik matumik ammaassummik immikkut ittunik atuisinnaalersinnagu piumasaqaatit arlallit eqqortinneqarsimasussaapput.

Matumik ammaassutitik immikkut ittunik aatsaat atuisoqarsinnaavoq kommunimi najugaqartup uninngavigisaani kommunalbestyrelsi tamanna pillugu sioqqutsisumik aalajangeereersimappat.

Inuup inuilluunniit paaqqinniffimmik qimatsinermikkut imminnut ajoqusernissaminut annertuumik ulorianartorsiortinnissaat allanilluunniit ulorianartorsiortitsinissaat ili-manaateqassasoq piumasaqaataavoq.

Pisuni ataasiakkaani pissutsit inuup annertuumik ajoqusersinnaanerani pinaveersimatitsinissap pisariaqarluinnartuunissaa aamma paaqqinniffiup pissaanermik atuisar-neq pillugu inatsimmi iliuitsit annikinnerusumik akuliuffiusut atorlugit ulorianartu-mik taassuminnga pinaveersimatitsiniarluni misileereersimanissaa aammattaq piu-masaqaataapput.

Taamaalilluni paaqqinniffimmi sulisut inuup ajoqusersinnaanerani ulorianartumik pis-saanermik atuinatik pinaveersimatitsiniarluaqqaarsimasussaananerit matumik ama-assummik immikkut ittumik atuinissamut periarfissap allanngortinngilaa.

Parnaarsaatiivit atorneqassanngillat. Matumik ammaassutit najugaqartup pineqartup akornuserneqarani angalaarsinnaaneranut kinguarsaatituinnaq sunniuteqassapput, taamaalillutik sulisut najugaqartup aniartornerani maluginnissinnaalersillugit. Naju-gaqartuq matumik ammaassutitik immikkut ittunik atuisinnaanngippat matumik ama-maaniarnerani pisariaqarneratut ikiorneqartassaaq, aalajangersagarmi taanna naju-gaqartup paaqqinniffimmit anitsaaliornissaanut periarfissiinngimmat.

Pisumi matumik ammaassummik immikkut ittumik atuisoqarsinnaasoq kommunalbe-styrelsi akuersisimappat kommuni tamatuma saniatigut matumik ammaassummik im-mikkut ittunik atuisoqarnissaanik kommunalbestyrelsip akuersinerata kingornatigut matumik ammaassutit immikkut ittup atorneqarnissaa paaqqinniffimmit sulit pisaria-qartinneqarnerisooq ingerlaavartumik kingusinnerpaamillu qaammatit arfineq pingasut qaangiutsinnagit naliliissaaq. Taamaaliornikkut iliuitsip pisariaqarluinnartuq sinner-lugu atuutsinneqannginnissaa qulakkeerneqassaaq. Tamanna pissaanermik atuisar-neq pillugu inatsimmi § 52, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Ombudsmandip ilaatigut utoqqaat illuini misissuinermini arlalinni utoqqaat illuini najugaqartunut puigortunngortunut immikkoortortaqarfiit matuini silarlerni aaqqiis-sutit assigiinngitsut takusarpari. Taakku ilaatigut tassaapput akkiuttartut, sannersar-tut, paskvilgreb, matumik ammaat marloriarlugu toorlugu ammartartuq aamma matu-mut qarsorsat.

Paaqqinniffiit najugaqartunik puigortunngortunik isumassuinermit ilaatillugu najuga-qartut annertuumik ajoqusernissamut ulorianartorsioratik angalaarsinnaanerannik anguniagaqarnerat paasillaarsinnaallugu Ombudsmandip oqaatigisarpaa. Ombuds-mandilli tamatumunnga peqatigitillugu tikkuarlugu oqaatigisarpaa iliuitsit taamaattut pisariaqartinneqartut paaqqinniffik isumaqaruni malittarisassat pissaanermik atui-sarneq pillugu inatsisikkut aalajangersarneqartut malittariaqarai.

Kommunip aalajangiinera

Pisuni eqqiluisaarnermut atatillugu aalajangiilluni tigungminnitarneq aamma matumik ammaassutini immikkut ittunik atuisinnaaneq pillugu aalajangersakkat ataatsimoorutaat tassaavoq taakku kommunalbestyrelsi tamatuminnga aalajangeereertinnagu atorneqarsinnaannginnerat. Tamanna soorlu pisinnaavoq sulisut najugaqartup pineqartup isumassorneqarneranik isumaginnittut qinnuteqarnerat tunngavigalugu.

Kommunalbestyrelsi aalajangiisinnaassappat paasissutissat assigiinngitsut pissarsiareneqassapput, aalajangiinissamut suliatigut patajaatsumik tunngavissaqarnissaq siunertaralugu. Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 41-kkut aalajangersarneqarpoq.

Siullertut inuup piginnaanikillinera pillugu suliambut attuumassuteqartumik uppernaarsaatit pisariaqartut pigineqassapput. Aappaattut iliutsip aallartinnissaa pillugu aalajangiisoqarnissaa siunniunneqartinnagu pissaanermik atuinnikkut akuliunnerup aalartinneqarnissaa pinngitsoortinniarlugu isumaginninnikkut perorsaalluni ikiunneq paaqqutarinninnerlu pillugit paasissutissat pigineqassapput. Taakkua saniatigut piffissap qanoq sivistutisup iliutsip atorneqarneranut pisariaqartinneqarnera pillugu paasissutissat pigineqassapput, taamatuttaarlu ilaqutaasut nakkutilliisoqarsimappallu nakkutilliisup iliuseriniarneqartoq pillugu oqaaseqaataat pissarsiariniarneqassallutik.

Malitsigitillugu nalunaarsuineq nalunaarutiginninnerlu

Paaqqinniffiup pissaanermik atuinerit suqaluilluunniit nalunaarsussavai, kommunimullu najugaqartup uninngavigisaanut Naalakkersuisunullu nalunaarutigisassallugit. Nalunaarsuineq nalunaarutiginninnerlu immersugassat immikkut ittut Naalakkersuisut suliarisimasaat atorlugit pisassapput. Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 53-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Eqqiluisaarnermut atatillugu aalajangiilluni tigungminninnermik imaluunniit matumik ammaassutini immikkut ittunik atuinnermik nalunaarsuineq kingusinnerpaamik pisup pinerata aqaguani pisassaaq. Eqqiluisaarnermut atatillugu tigungminninnikkut akuliunnerit aamma matumik ammaassutini immikkut ittunik atuinerit nalunaarsorneqartut kommunimut najugaqartup uninngavigisaanut Naalakkersuisunullu qaammatit tamaasa nalunaarutigineqartassapput. Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 55-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Akuliunnerit inatsimmik unioqqutitsisuunngitsut siumoortumillu akuerisaasut, soorlu kigutiniq saliinnermut atatillugu aalajangiilluni tigungmininneq, akuliunnerup akuerineqartup pineri tamaasa, tassa ullut tamaasa nalunaarsorneqarnissaa pisariaqanngilaq. Pissaanermik atuneq akuerisaasoq ingerlaavartumik atorneqartarpat nalunaarutiginninnermi oqaatigineqarsinnaavoq akuersissut soorlu kigutiniq saliinnermi ullut tamaasa (ilaanni immaqa ullormut marloriarluni) piffissami sivistussusia erseqqinnerusumik taaneqartumi atorneqartartoq. Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit pillugu ilitsersuummi imm. 88-imit erserpoq.

Naammagittaalliornissamut periarfissat

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit tunngavigalugu akuliunnerit arlallit paaqqinniffimmi sulisut kommunalbestyrelsi tamanna pillugu siumut aalajangiisimangikkaluartuq iliuserisinnaavaat. Taamaattoq tassaasinnaavoq sulisut najugaqartumik pisumi aalajangerlugu tigummininnerat, najugaqartup imminut ajoqusernissaa allanilluunniit ajoqusiinissaa pakkersimaarniarlugu.

Akuliunnerit allat kommunalbestyrelsip aalajangiinera tunngavigalugu pisarput, soorlu najugaqartup eqqiluisaarnermut atatillugu aalajangerlugu tigummineqarnera imaluunniit matumik ammaassummik immikkut ittumik atuisinnaaneq.

Sulisut pisumi aalajangiillutik tigumminnissamik aalajangernerat aamma kommunalbestyrelsip aalajangiinera najugaqartup naammagittaalliutiginnaavaat.

Kommunalbestyrelsip aalajangiinera, matumani paaqqinniffiup matumik ammaassutini immikkut ittunik atuisinnaanera imaluunniit sulisut najugaqartumik eqqiluisaarnermut atatillugu aalajangerlugu tigumminnissinnaanerannik aalajangiinera ilanngullugit eqqarsaatigalugit, najugaqartumit Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut aalajangiinera pineranit sapaatit akunneri arfinillit qaangiutsinnagit aamma naammagittaalliutiginnaapput. Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 48, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Najugaqartuq nammineq naammagittaalliorsinnaangippat naammagittaalliut ilaquaasup, soorlu katissimallugu aapparisaq, suliami illua'tungiusumut sinniisup nakkutilliisulluunniit, Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut najugaqartuq sinerlugu tunniussinnaavaa. Nakkutilliisumik toqqaasoqarsimappat nakkutilliisoq kisimi naammagittaalliuteqarsinnaatitaavoq.

Eqikkaaneq

Inersimasunut pissaanermik atuisoqannginnerani makku isumaliutersuutigineqartariaqarput:

- Inuk pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 3-mi pineqartunut ilaatinneqarpa?
- Akuliunneq pisariaqarluinnarpa iliutsillu akuliunnikiffiunerusut misilinneqarsimappat?
- Akuliunneq eqqarsaatigineqartoq inatsisikkut tunngavissaqarpa?
- Kommunalebestyrelsi – tamanna eqqarsaatigineqartut akuliuttoqarnissaanut piimasaqaataappat – aalajangiisimava?

Pissaanermik atuisarneq namminerlu aalajangiisinaatitaanermi akuliuttarneq pillugu malittarisassat

- Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit
- Inatsisissatut siunnersuut UKA2013/116 pillugu oqaaseqaatit
- Pissaanermik atuisarneq pillugu ilitsersuut: Isumaginninnermik suliaasaqarfimmi pissaanermik atuneq pillugu Inatsisartut inatsisaat pillugu ilitsersuut – immikkoortoq III inersimasut pillugit 2013

2.5 Meeqqanik inuusuttunillu angerlarsimaffimmik avataannut inissinneqarsimasunik angerlartitsisarneq

All. fuldmægtig Camilla Leidesdorff Laudrup

Meeraq inuusuttorluunniit angerlarsimaffimmi avataanut inissinneqarsimasooq inissinneq pisariaqarunnaarpat angerlartinneqassaaq. Kommuni tassaavoq meeraq inuusuttorluunniit angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqaartumut angerlartinneqarsinnaanersoq aalajangiisarsoq.

Meeqqanik inuusuttunillu angerlarsimaffimmik avataannut inissinneqarsimasunik angerlartitsinerit pillugit suliat arlallit Ombudsmandip ukiuni kingullerni suliarisarsimavai. Kommunit sulianik angerlartitsinerit tunngasunik suliarinninneri eqqarsaatigalugit ajornartorsiutit assigiinngitsut Ombudsmandip suliani 2018-4-mi, 2019-2-mi aamma 2020-5-imi suliarisimavai. Ombudsmandip oqaaseqaatai suliani pineqartut kikuussusii ilisarnarunnaarsakkat Ombudsmandip nittartagaani atuarneqarsinnaapput.

Ombudsmandip paasinninnera unaavoq meeraq inuusuttorluunniit angerlartinneqarsinnaanersoq isummerfigissallugu kommuni qaqugukut pisussaaffeqarnerisooq kommunit pisut ilaanni eqqumaffigineq ajoraat.

Isummerfiginninnginnerup meeraq inuusuttorluunniit angerlartinneqassasooq imaluunniit angerlarsimaffimmi avataani inissisimaannassasooq kommunip siviluallaamik aalajangiinarnera – pisullu ilaanni tamanna pillugu aalajangiinngitsuinna – nassatarisinnaavaa.

Kommunip meeraq inuusuttorluunniit angerlarsimaffiup avataanut qaqugukut inississavaa inississinnaavaaluunniit?

Meeqqap inuusuttulluunniit immikkut ittumik tapersersorneqarnissaaq pisariaqartikkaa meeqqamik inuusuttumilluunniit isumaginninnermik suliaqartup misissuinerata takutippagu, immikkullu tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineq matussuserneqarsinnaanngippat angerlarsimaffimiluunniit ajornartorsiutit allatut iliornikkut aaqqinneqarsinnaanngippata meeqqap inuusuttulluunniit angerlarsimaffimmi avataanut inissinneqarnissaa kommunip neqeroorutigissavaa. Tamanna meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi § 27, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq.

§ 27. Kommunalbestyrelsen aalajangissavaa meeraq angerlarsimaffiup avataanut inissinneqassanersoq isumaginninnikkut § 45 malillugu misissuinerup takutippagu meeqqap ikiorserneqarnissaminut immikkut pisariaqartitaanik akuersinissamut annertuumik pingaaruteqartoq.

[...]

Pisuni taamaattuni kommunip meeraq inuusuttorluunniit angerlarsimaffiup avataanut inississinnaavaa, inissiisoqarnissaa angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartup akuerippagu (akuersisitsilluni inissiineq). Inuusuttoq 15-inik ukioqalersimaguni inissiisoqarnissaa aamma akuerissavaa. Tamanna meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi § 50, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Meeqqap inuusuttulluunniit peroriartornerata, peqqissusiata ineriartornerataluunniit ilungersunartumik ajoquserneqarnissaa pissutsinit meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi § 28, imm. 1, nr. 1-4-mi taaneqartunit erseqqissumik aarlerinartorsiortinneqarpat meeraq inuusuttorluunniit angerlarsimaffimmi avataanut inissinneqassasoq kommuni aalajangiissaaq. Tamanna meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi § 28, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq.

§ 28. Kommunalbestyrelsip angajoqqaatut oqartussaassusilik meerarluunniit akuersiteqqaarnagit meeqqap angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnissaa aalajangissavaa, meeqqap peroriartorneranut, peqqissusianut ineriartorneranulluunniit ilungersunartumik ajoquserneqarnissaa aarlerinarlunnarpat makku pissutigalugit:

- 1) meeqqamut amigartumik isumassuisoqarpat isumassuisoqanngippalluunniit,
- 2) timikkut tarnikkulluunniit persuttaaneqarsimappat, paarsinerluttoqarsimappat kinguaassutitigulluunniit innarliisoqarsimappat,
- 3) meeqqami imaluunniit meeqqap qanigisaanik atornerluinermik ajornartorsiuteqartoqarpat, pinerlunniartartoqarpat allatigulluunniit inuuniarnikkut annertuunik ajornartorsiuteqartoqarpat, imaluunniit
- 4) meeqqami meeqqalluunniit qanigisaanik pissutsikkut naleqqussarnissamut allatigulluunniit ajornartorsiuteqartoqarpat,

Imm. 2. Imm. 1 malillugu taamaallaat aalajangiisoqarsinnaavoq, ajornartorsiutit meeqqap angerlarsimaffimmi najugaqaannarneratigut aaqinneqarsinnaanngitsut kommunalbestyrelsip tunngavissalimmik ilimagippagu.

[...]

Meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi § 28, imm. 1 tunngavigalugu inissii-soqassappat ajornartorsiutit meeqqap inuusuttulluunniit angajoqqaatut oqartussaassutsinik tigummiqartumi najugaqaannarneratigut aaqinneqarsinnaanngitsut kommunip naliliinissaa piumasaaqaataavoq. Tamanna meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi § 28, imm. 2-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Kommunip meeraq inuusuttorluunniit pisuni taamaattuni inississavaa, angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartoq inuusuttorluunniit 15-ileereersimasoq nammineq inissiisoqarnissaanik akuersissutiginnngikkaluarpalluunniit (pinngitsaaliilluni inissiineq/akuersisitsinani inissiineq).

Kommunip meeraq inuusuttorluunniit qaqugukkut angerlartissavaa?

Kommuni tassaavoq meeraq inuusuttorluunniit angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartunut angerlartinneqarsinnaanersoq (angerlartitsineq) taakkunanilu naju-gaqaqqilersinnaanersoq imaluunniit meeraq inuusuttorluunniit angerlarsimaffimmi avataani inissisimaneqaannassanersoq aalajangiisussa. Tamanna meeqqanik taper-sersuisarnek pillugu inatsimmi § 5-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Inissii-nermi siunertarineqartoq anguneqarpat inissii-nerulluunniit siunertaa eqqor-tinneqarunnaarpat angerlarsimaffiup avataanut inissii-nej unitsinneqassaaq meeraq inuusuttorluunniit angerlartinneqassalluni. Angerlarsimaffiup avataanut inissii-nej inuusuttoq 18-inik ukioqalerpat kingusinnerpaamik unitsinneqassaaq. Tamanna meeqqanik taper-sersuisarnek pillugu inatsimmi § 40-ikkut aalajangersarneqarpoq.

§ 40. Ikorsiinissamik suliniuteqarnerit, ikorsiinissamillu suliniuteqarnerit immikkut ittut kiisalu ikorsiinissamik suliniuteqarnerit sukannerit, tak. kapitalini 7-9-ni aalajanger-sakkat, kiisalu tamakku pillugit suliniuteqareernermi malitseqartitsilluni suliniutit unit-sinneqassapput, taakku malillugit sulineri anguniarneqartut anguneqarpata, imaluunniit ikorsiinermik suliniuteqarnikkut siunertarineqartut tungavissaarukkaangata.

Imm. 2. Inatsisartut inatsisaat una malillugu ikorsiinissamik suliniuteqarnerit kommu-nalbestyrelse suliniuteqareernermi malitseqartitsinissamik aallartitsisoqarnissaanik aalajangiingippat, unitsinneqassapput meeraq 18-inik ukioqalerpat, takuuk § 42

Angerlartitsisoqassanersoq kommuni naliliinissaminut qaqugukkut pisussaaf-feqartarpa?

Meeqqamik inuusuttumilluunniit taper-sersuineq kommunip ingerlaavartumik naleq-qussassavaa, qulaanilu oqaatigineqartut taper-sersuinerup siunertaa allangorpat taper-sersuinerulluunniit siunertaa anguneqarpat taper-sersuineq unitsinneqassalluni.

Tassa ilaatigut imaappoq meeraq inuusuttorluunniit angerlarsimaffimmi avataani inis-sisimaneqaannassanersoq imaluunniit angerlartinneqarsinnaanersoq ingerlaavartu-mik nalilersussallugu kommuni pisussaaffeqartoq.

Meeraq inuusuttorluunniit angerlartinneqassasoq angerlarsimaffimilu najugaqaqqi-lissasoq imaluunniit inuusuttoq 15-ileereersimasoq inissisimaneqarunnaassasoq angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartup kissaatigippagu meeraq inuusut-torluunniit angerlartinneqarsinnaanersoq naliliissalluni kommuni tamatigut pisussaaf-feqartarpoq. Tamanna meeraq inuusuttorluunniit angerlarsimaffimmi avataanut akuer-sisitsinani inissinneqarsimanersoq (akuersisitsilluni pinngitsaalluniluunniit inissii-nej) apeqqaatainnagu atuuppoq.

Angerlarsimaffiup avataanut inissii-nej angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummi-qartup inuusuttullu 15-ileereersimasup siusinnerusukkat akuerisimappassuk anger-

lartitsisoqarnissaanik qinnutigisaq akuersinermik taassuminnga tunuartitsinertut isigineqassaaq.

Angerlarsimaffiup avataanut inissiinermut akuersineq angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartup tunuartippagu meeraq inuusuttorluunniit angerlartinneqarsinnaanersoq imaluunniit inissiineq meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi § 28-mi malittarisassat tunngavigalugit akuersisitsinani inissiinertut ingerlaqqissanersoq kommunip isummerfigissavaa. Pisuni taamaattuni meeqqamik inuusuttumilluunniit inissiineq meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi § 27 tunngavigalugu attatiinnarneqarsinnaanngilaq.

Inissiisoqarnissaa inuusuttup siusinnerusukkut akuerisimappagu akuersininilu tunuartippagu inuusuttoq angerlartinneqarsinnaanersoq imaluunniit inissiineq meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi § 28-mi malittarisassat tunngavigalugit akuersisitsinani inissiinertut ingerlaqqissanersoq kommunip aamma taamatut isummerfigissavaa. Pisuni taamaattuni inuusuttumik inissiineq meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi § 27 tunngavigalugu aamma attatiinnarneqarsinnaanngilaq.

Meeraq inuusuttorluunniit angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartuq inuusuttorlu 15-ileereersimasooq akuersitinnagit angerlarsimaffimmi avataanut inissinneqarsimappat inissiineq attatiinnarneqassasoq kommuni aalajangiisnaavoq, angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartup inuusuttulluunniit 15-ileereersimasup angerlartitsisoqarnissaa qinnutigigaluarpassulluunniit. Taamatut pisoqarsinnaavoq angerlarsimaffiup avataanut akuersisitsinani inissiinermut piumasaqaataasut suli eqqortinneqarnersut kommuni nalileereerpat. Angerlarsimaffiup avataanut inissiinermik taamatut aalajangiusimannineq meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi § 28-mi malittarisassat tunngavigalugit pisarpoq.

Aalajangiineq kommunip qanoq iliorluni nalunaarutigissavaa?

Angerlartitsisoqarnissaanik imaluunniit angerlartitsisoqarnissaata itigartitsissutigineqarnissaanik aalajangiineq allakkatigut nalunaarutigineqassasoq meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassaqqanngilaq. Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi allakkatigoortitsisoqarnissaanik aamma nalinginnaasumik malittarisassaqqanngilaq. Taamaattumik aalajangiineq aallaavittut oqaasiinnartigut nalunaarutigineqarsinnaavoq.

Aalajangiinerulli annertuumik nanertuutaasup allakkatigut nalunaarutigineqarnera, aalajangiinerulli oqaasiinnartigut nalunaarutigineqartup tamatuma kingornatigut allakkatigut uppersarneqarnera ingerlatsinermi ileqqorissaarneruvoq.

Ombudsmandip paasinninnera unaavoq angerlartitsisoqarnissaanik imaluunniit angerlartitsisoqarnissaata itigartitsissutigineqarnissaanik aalajangiineq angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartumut aamma meeqqamut inuusuttumilluunniit pingaarutilerujussuusoq. Ombudsmandi tamanna tunngavigalugu isumaqarpoq aalajangiineq taamaattoq allakkatigut nalunaarutigineqartariaqartoq imaluunniit aalaja-

ngiineq oqaasiinnartigut aamma nalunaarutigineqarnermi kingornatigut allakkatigut pilertortorujussuarmik uppernarsarneqartariaqartoq. Tamanna atuuppoq angajoqqaatut oqartussaassusermik tigungmiaqartup aamma meeqqap inuusuttulluunniit aalajangiinnermut isumaqataaner at peqqutaatinnagu. Tamanna Ombudsmandip oqaaseqaataanit 2020-5-imit erserpoq.

Piffissaq kommunip sulianik angerlartitsinernut tunngasunik suliarinninnerani atorineqartartoq

Meeqqap inuusuttulluunniit angerlarsimaffimmi avataani inissinneqarsimasup angerlartinneqarnissaa angajoqqaatut oqartussaassusermik tigungmiaqartup qinnutigipagu kommunip qanoq pilertortigisumik aalajangiinissaanut immikkut piffissaliussanik meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi aalajangersaasoqarsimangilaq. Inuusuttoq 15-ileereersimasoq angerlartinneqarumalluni qinnuteqarpat piffissaliussanik aamma aalajangersaasoqarsimangilaq.

Piffissaq oqartussaasut sulianik suliarinninnerminnut atortagaat pillugu ataatsimut malittarisassanik aammattaq aalajangersaasoqarsimangilaq, suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi inatsisiniluunniit allani.

Ombudsmandip paasinninnera unaavoq meeqqap inuusuttulluunniit angerlarsimaffimmi avataanut inissinneqarnera annertoorujussuarmik akuliunnerusoq, taamaattumilu suli at angerlartitsinernut tunngasut immikkut pilertussuseqartumik suliarineqartariaqartut. Ombudsmandi tamanna tunngavigalugu isumaqarpoq angerlartitsiumalluni qinnutigisaq kommunip sapaatit akunnerisa amerlanngitsut sivisunerpaamilluunniit qaammatalunnguit ingerlanerani isummerfigisariaqarai. Tamanna Ombudsmandip oqaaseqaataanit 2019-2-mit erserpoq.

Ombudsmandip tamatumunnga atatillugu tikkuarlugu oqaatigaa kommunip angerlartitsisoqarnissaanik qinnutigisamik suliarinninnerata nalaani angajoqqaatut oqartussaassusermik tigungmiaqartoq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliornissaminut mattunneqarsimasartoq, kommunimi piffissami tassani suli aalajangiisimangimmat. Tamanna kommunimi suliamik piffissami sivisuumi suliarinnittoqarnerani angajoqqaatut oqartussaassusermik tigungmiaqartup inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarneranik annertuumik sanngiillisitsisuuvoq.

Tamanna meeqqap inuusuttulluunniit inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarneranut aamma taamatut sanngiillisitsisuuvoq, pisumimi taamaattumi meeraq inuusuttorluunniit inissiinnermik Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuutiginnissaminut mattunneqarsimasarmat.

Naammagittaalliornissamut periarfissat

Meeqqap inuusuttulluunniit angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnissaanik, angerlartinneqarnissaanik angerlartitsinissalluunniit itigartitsissutigineqarnissaanik kommunip aalajangiineri Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaapput. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfim-

mut naammagittaalliuut aalajangiisoqarneranit kingusinnerpaamik sapaatit akunneri arfinillit qaangiutsinnagit tunniunneqarsimassaaq.

Inissiisoqarnissaaq imaluunniit akuersisitsinani inissiinerup attatiinnarneqarnissaaq. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup aalajangiineri angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartup aamma meeqqap inuusuttulluunniit Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmuut suliaq angortissinnaavaat. Suliaq aalajangiinerup kingornatigut sapaatit akunneri sisamat tikillugit eqqartuussivimmuut suliaq angortinneqassaaq.

Kommunip meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsit tunngavigalugu aalajangiinerisa naammagittaalliuutiginneqartarnerat pillugu malittarisassat meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi § 60-ip aamma isumaginninnerup aqunneqarnera aaqqissuunneqarneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11-mi, 12. november 2001-imeersumi kingusinnerusukku allannguuteqartinneqarsimasumi § 8-p nassata-
raat.

Qeqertarsuarmi innutaasut Ombudsmandip sulisuinik oqaloqateqarnissaminnut martsimi periarfissaqarsimapput.

Ombudsmandip suliat suliarisimasani arlallit ukiut tamaasa tamanut saqqummiuttar-pai. Suliat ukiumi nalunaarusiunneqartumi tamanut saqqummiunneqartut tulliuuttuni eqqartorneqarput, taakkulu tamarmiutillugit suliani pineqartut kikkussusii ilisarna-runnaarsillugit Ombudsmandip nittartagaani www.ombudsmandi.gl-imi atuarneqarsin-naapput.

3.1 Piffissaq suliap siusinaartumik pensionisiat naatsor-sorneqarnerannut tunngasup suliarineqarneranut ator-neqartoq sivisuallaq amigartumik nalunaarsuinerup nassataraa (2020-1)

Innuttaasoq 2016-imi siusinaartumik pensionisianik akileraarutit ilanngaatinagat qaammammut 1.817 kr.-nik pisartagaqassasoq taamani Qaasuitsup Kommuniusoq 2015-imi novemberimi aalajangiivoq. Qaasuitsup Kommuniata aalajangiinera innut-taasup Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiimmut 2015-imi decemberimi naammagittaalliuutigaa.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik 2017-imi julimi aalajangiivoq siusi-naartumik pensionisiat aningaasartaasa amerlassusissaat Qaasuitsup Kommuniata kukkusumik tunngaveqarluni naatsorsorsimagai, aalajangiinerlu suliareqqitassanngor-tillugu utertillugu.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup aalajangiinera Qaasuitsup Kommu-niata 2017-imili tiguisimavaa – imaagunarpoq julimi septemberimilu – kommunilli aala-jangiineq eqqortumik nalunaarsorsimangilaa, taamaattumillu suliamik suliarinninne-rup aallartisarneqarnera kinguaattoortinneqarujussuarluni.

Kommuni Qeqertalik – suliamik Qaasuitsup Kommuniata 1. januar 2018-imi avinneqar-nerata kingornatigut tiguisoq – 2019-imi februarimi nutaamik aalajangiivoq, tassan-ngalu erserpoq innuttaasoq 2016-imi siusinaartumik pensionisianik akileraarutit ilan-gaatiginagit qaammammut 9.083 kr.-nik tigusaqartartussaasimagaluartoq.

Kommuni Qeqertallip suliamik Ombudsmandip misissuineranut atatillugu oqaatigaa kommunip paasinninnera unaasoq piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq aamma kommunip nalunaarsuineru ingerlatsinermi ileqqorissaarnermut naapertuut-tuusimangitsut.

Kommunip piffissaq suliamik sularinninnermut atorneqartoq sivisuallaarnerarlugu oqarnera Ombudsmandip isumaqatigaa. Ombudsmandip paasinninnera unaavoq piffissaq suliamik sularinninnermut atorneqartoq isorisarialik pineqartoq.

Suliap innuttaasumut tunngasup suliareqqitassanngorluni utertinneqarnermi kingornatigut katillugit ukiup ataatsip affallu missaanni sivilutigitsumik kommunimi sularineqarsimanera aamma suliap pisariuvissuunngitsup pilertornerujussuarmik sularineqarsinnaasimasariaqaraluartup pineqarneri Ombudsmandip pingaartillugit ilaatigut isiginiarpai.

Qaasuitsup Kommuniata imaluunniit Kommuni Qeqertallip suliamik sularinninnermi iliutsinik pingaaruteqartunik 2019-imi januari sioqqullugu iliuseqarsimannginnerat Ombudsmandip pissutsitut sakkortusaataasutut isigaa.

Ombudsmandip oqaatigaa eqqortumik nalunaarsuineq oqartussaasup eqqaasitseriaatsinik naammattumik pitsaassuseqartunik suliap puigorneqartannginnissaannik qulakkeerisunik pilersitsisinnaaneranut tunngaviugajuttartussaasoq. Ombudsmandip imatut paasivaa kommunimi kukkusumik nalunaarsuineq tassarpiaasoq suliap aallartinneqarnerata kinguaattoortinneqarujussuarneranut pissutaasoq.

(Oqaaseqaat 28. april 2020-meersoq, j. nr. 2019-120-0054)

3.2 Innuttaasup inuuniarnermut ikiorsiissutisiai kommunip kingumoortumik atuutilersumik ikililersinnaangilai (2020-2)

Ombudsmandip 2019-imi oqaaseqaammi oqaatigaa innuttaasup inuuniarnermut ikiorsiissutisiaanik Kommuneqarfik Sermersuup ikililerisimanera inatsiseqartitsineramik atuuttumik unioqqutitsisuusoq, tassami aalajangiineq innuttaasumut toqqartumik nalunaarutigineqarsimanngimmat (2019-6).

Ombudsmandi isumaqarpoq kommunip aamma Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup suliamik sularinninnerat isorisarialerujussuusimasoq, kommunimmi inuuniarnermut ikiorsiissutinik ikililerinissamik aalajangiinera 2015-imeersoq Naammagittaalliuteqartarfiup aalajangiusimasimammagu.

Suliaq Naammagittaalliuteqartarfiup suliareqqippaa, kommunillu aalajangiinera atuussinnaassuseqanngitsutut isigalugu. Suliaq Naammagittaalliuteqartarfiup sulariqqitassanngortillugu kommunimut utertippaa, taamaalilluni kommuni nutaamik aalajangiisinnaaqqullugu.

Kommuni suliami nutaamik 22. januar 2020-mi aalajangiivoq. Aalajangiinermi tassani innuttaasup inuuniarnermut ikiorsiissutisiai 1. januar 2015-imit sunniuteqartumik ikililerneqarput.

Kommuni innuttaasup inuuniarnermut ikiorsiissutisiaanik aalajangiineq sioqqullugu sunniuteqartumik (kingumoortumik atuutilersumik) ikililerisinnaanersoq tamanna tunngavigalugu nammineerluni misissuiffigalugu Ombudsmandip aallartippaa.

Kommuni isumaqarpoq Naammagittaalliuteqartarfiup suliaq suliareqqitassanngortillugu utertinneqassasoq aalajangiinerata kommuni kingumoortumik atuutilersumik aalajangiinissaanut pisussaaffileraa.

Naammagittaalliuteqartarfiup aalajangiineranik kommunip paasinninnera Naammagittaalliuteqartarfiup Ombudsmandilluunniit isumaqatiginngilaat.

Ombudsmandip tamatumunnga atatillugu oqaatigaa kommuni innuttaasup inuuniarnermut ikiorsiissutisiaanik kingumoortumik atuutilersumik ikililerippat inatsisiliortut taamaaliornissamut piginnaatitsissutaat ersarissaq piusariaqartoq. Ombudsmandi isumaqarpoq inatsisit kommunimut taamatut piginnaatitsissummik tunniussingitsut.

Taamaattumik Ombudsmandip paasinninnera unaavoq kommuni innuttaasup ikiorsiissutisiaanik aalajangiineq sioqqullugu sunniuteqartumik kingumut atuutilersumik sunniuteqartumik aalajangiinissaminut inatsisikkut tunngavissaqanngitsoq. Kommunip aalajangiinera Ombudsmandip isorisarialerujussuartut isigaa.

Kommunip suliaq suliareqqissagaa Ombudsmandillu oqaatigisai isiginiarlugit sularisagaa Ombudsmandip inassutigaa.

Kommuneqarfik Sermersooq Ombudsmandimut nalunaarpoq inassutigisaaq kommunip malinnianggikkaa. Ombudsmandi innuttaasup kommunimik imminut aningaasartuutaanngitsumik eqqartuussivikkut suliassanngortitsinissaminut akuerineqarneranut tamanna tunngavigalugu peqataavoq.

(Oqaaseqaat 31. august 2020-meersoq, j.nr. 2020-907-0002)

3.3 Allagaatinik paasitineqarumalluni qinnutigisap suussusiliisoqarsimanissaanik paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi piumasaqaat eqqortinngikkaluarraa annertusisamik paasissutissiinissaq isumaliuter-suutigissallugu Naalakkersuisoqarfiup pisussaaffigaa (2020-3)

Innuttaasup allagaatinik paasitineqarumalluni qinnutigisaa Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfiup itigartippaa.

Allagaatinik paasitineqarumalluni qinnutigisamik Naalakkersuisoqarfiup 1. januar 2017-ip kingornatigut tigusimasaanik taakkunungalugu akissutitik paasitineqarnissani innuttaasup qinnutigisimavaa.

Paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusiliisoqarsimanissaanik piumasaqaatip eqqortinneqarsimannginnera Naalakkersuisoqarfiup itigartitsinnermut tunngavilersuutigaa.

Allagaatinik paasitineqarumalluni qinnutigisami allagaatit sulialluunniit pineqartup paasitineqarfigiumasaasa taaneqarsimanissaat suussusiliisoqarsimanissaanik piumasaqaatip nassataraa.

Naalakkersuisoqarfiup itigartitsinera innuttaasup Ombudsmandimut naammagittaliuutigaa.

Ombudsmandip suliamik suliarinninneranut atatillugu Naalakkersuisoqarfiup oqaatigaa suussusiliisoqarsimanissamik piumasaqaat eqqortinneqarsimanngikkaluartoq paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaanni annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu paasissutissiisoqaannassannginnerseq Naalakkersuisoqarfiup isummerfigisimanngikkaa.

Naalakkersuisoqarfiup paasinninnera unaavoq suussusiliisoqarsimanissaanik piumasaqaat eqqortinneqarsimanngippat suliami allagaatinik annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu tunniussisoqarnissaanik apeqqut Naalakkersuisoqarfiup nalilersinnaanaguluunniit nalilertussaannngikkaa.

Naalakkersuisoqarfiup suussusiliisoqarsimanissaanik piumasaqaatip eqqortinneqarsimannginneranik oqarnera Ombudsmandip isumaqatigaa. Ombudsmandip paasinninnera unaavoq innuttaasup qinnutigisaata akuersarneqarnerata innuttaasup sulianik aalajangersimasunik Naalakkersuisoqarfiup tiggummisaanik tamanik misissuataarinisaminut periarfissaqalernera nassatarerpiassagaa. Paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip innuttaasooq taamatut pisinnaatitaaffilinnigilaa.

Naalakkersuisoqarfiulli annertusisamik paasissutissiisarnermik paasinninnera Ombudsmandip isumaqatiginngilaa. Ombudsmandip oqaatigaa annertusisamik paasissutissiisoqassanersoq suussusiliisoqarsimanissaanik piumasaqaat eqqortinneqanngik-kaluartooq naliliisoqarsinnaasoq. Oqartussaasoq tamatuma saniatigut, qinnuteqartup tamanna qinnutigippagu, annertusisamik paasissutissiinissap isumaliutersuutiginiis-saanut pisussaaffeqartuaannarpoq.

Ombudsmandip paasinninnera unaavoq innuttaasup allagaatinik paasitinneqarumal-luni qinnutigisaqattaagai annertusisamik paasissutissiisoqarnissaanik piumasaqaati-tut isigisariaqartut. Taamaattumik Naalakkersuisoqarfik annertusisamik paasissutis-siisoqassanersoq isumaliutersuutigissallugu pisussaaffeqarsimavoq.

Naalakkersuisoqarfiup annertusisamik paasissutissiisoqarnissaanik isumaliutersuu-teqarsimannginnera Ombudsmandip isorisarialittut isigaa.

Suliaq Naalakkersuisoqarfiup suliareqqissagaa innuttaasorlu allagaatinik annertusi-samik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu paasitinneqarsinnaanersoq isuma-liutersuutigissagaa Ombudsmandip inassutigaa.

Naalakkersuisoqarfiup Ombudsmandi tamatuma kingornatigut nalunaarfigaa suliaq Naalakkersuisoqarfiup suliareqqinniaraa innuttaasorlu allagaatinik annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu paasissutissinneqarsinnaassanersoq ta-matumunnga atatillugu isumaliutersuutiginiaraa.

Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinerata nutaap assilinera Ombudsmandip tamatuma kinguninguatigut tiguua.

(Oqaaseqaat 5. august 2020-meersoq, j.nr. 2020-702-0002)

3.4 Naalakkersuisoqarfiup allagaatinik paasitinneqaruma- nermik itigartitsinera Ombudsmandip isornartorsior- sinnaangilaa (2020-4)

Innuttaasup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaa Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup itigartippaa.

Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisanik Naalakkersuisoqarfiup 1. januar 2017-ip kingornatigut tigusimasaanik taakkunungaluk akissutunik paasitinneqarnissa-ni innuttaasup qinnutigaa. Naalakkersuisoqarfiup itigartitsinermut tunngavilersuuti-tut oqaatigaa paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusi-liisoqarsimanissaanik piumasaqaat eqqortinneqarsimangitsoq.

Naalackersuisoqarfiup itigartitsinermi innuttaasoq, suussusiliisoqarsimanissaanik piumasaqaat eqqortinneqarsimangikkaluartoq, paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaanni annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik aallaavigalugu paasissutissiinnarneqarsinnaannginnersoq tamatuma saniatigut isumaliutersuutigisimavaa. Naalackersuisoqarfilli isumaqarsimavoq taamaaliortoqarsinnaanngitsoq.

Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisami allagaatit suliarluunniit pineqartup paasitinneqarfigiumasai suunersut oqaatigineqarsimassasut suussusiliisimanissamik piumasaqaatip nassataraa.

Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisamik itigartitsineq innuttaasup Ombudsmandimut naammagittaalliutigaa.

Naalackersuisoqarfiup suussusiliisoqarsimanissaanik piumasaqaatip eqqortinneqarsimanginneranik oqarnera Ombudsmandip isumaqatigaa. Ombudsmandip paasinninera unaavoq innuttaasup qinnutigisaanik akuersaarinninnerup innuttaasoq Naalackersuisoqarfiup suliassaqarfiani sulianik aalajangersimasunik tamanik misissuinissaminut periarfissaqalersissagaa. Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit innuttaasup taamaaliornissaanut pisinnaatitaaffiliingilaq.

Ombudsmandi isumaqarpoq pissutsinik immikkut ittunik Naalackersuisoqarfiup allagaatinik annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu paasissutissiinariani aalajangerneranik Ombudsmandip isornartorsiuinissaanut pissutissaqalersitsisunik piousoqanngitsoq.

Ombudsmandip aammattaq oqaatigaa oqartussaasup annertusisamik paasissutissiisoqarnissaanik naliliinermi atattillugu tusagassiorfiit sinniisaanut immikkut akuersaartuusariaqarnerani ilisimatusartut pineqartunut ilaatinneqanngitsut.

(Oqaaseqaat 6. august 2020-meersoq, j.nr. 2020-702-0001)

3.5 Meeqqat angerlarsimaffimmik avataannut inissinneqarsimasut angerlartinneqarnissaannik aalajangiinerni pingasuni kukkunerit arlallit (2020-5)

Avannaata Kommuniata sulianik meeqqat angerlarsimaffimmik avataannut inissinneqarsimasut angerlartinneqarnerinut tunngasunik suliarinnittarneranik misissuineq Ombudsmandip 2019-imi aallartippaa.

Misissuineq taanna Ombudsmandip Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 15, imm. 2 tunngavigalugu aallartippaa, tassuunalu aalajangersarneqarpoq Ombudsmandi oqartusaasup sulianik suliarinninnera pillugu ataatsimut misissuiffiginninnerik ingerlatsisinnaasoq.

Misissuineq taanna Ombudsmandip oqaaseqaataanut 2019-2-mut ilaatigut malitse-qartitsiffiginninneruvoq, oqaaseqaallu taanna suliamut angerlartitsinermut tunngasuuvooq, tassanilu taamani Qaasuitsup Kommuniusup tamatumalu kingornatigut Avannaata Kommuniata meeraq angerlartinneqarsinnaanersoq isummerniarnerminnut piffissaq ukiut tallimat sinnerlugit sivissussuseqartoq atorsimavaat. 2019-2 Ombudsmandip nittartagaani nassaarineqarsinnaavoq.

Ombudsmandi Avannaata Kommuniata sumiiffimmi ingerlatsiviani 2020-mi ataatsi-miinnerit tunngavigalugit aalajangerpoq angerlartitsinerit pillugit aalajangiinerit pingasut misissuiffiginiarlugit.

Aalajangiineri ataatsimi meeqqap 15-inik ukiullip inissinneqarsimanera aalajangiusimaneqassasoq kommuni akuersisitsilluni inissiisarneq pillugu malittarisassat tunngavigalugit aalajangiivoq, naak meeqqap angerlartinneqarnissani kissaatigigini oqaatigigaluaraa.

Ombudsmandip oqaatigaa kommuni meeqqap 15-inik ukiullip inissineqarsimanera akuersisitsilluni inissiisarneq pillugu malittarisassat tunngavigalugit aalajangiusimaneqassasoq aalajangiiguni aamma meeqqap nammineq tamatumunnga akuersinera, imaanngitsoq angajoqqaatut oqartussaassutsimik tigummiaqartup kisimi akuersinera, pissarsiariniartussaagaa.

Taamaattumik Ombudsmandi isumaqarpoq inissiineq taamaallaat akuersisitsinani inissiisarneq pillugu malittarisassat tunngavigalugit aalajangiusimaneqarsinnaasoq, oqaatigalugulu malittarisassat kukkusut tunngavigalugit aalajangiusimanninneq kukkunerusoq ilungersunartoq isorisarialllu.

Ombudsmandi aammattaq isumaqarpoq kommuni suliani pingasuni taakkunani tamani nalunaaruteqarnermini tunngavilersuinerminilu kukkussuteqarsimasoq.

Ombudsmandilli oqaatigaa kommunip sulianik pingasunik taakkuninnga suliarinneqqilernissaanut pissutissaqanngitsoq, meeqqammi kingusinnerusukkat angerlartinneqarsimammata.

Ombudsmandip paasinninnera unaavoq kukkunerit immikkuullarissut ataasiakkaaginnaat pineqanngitsut, kukkunerilli ilaat sulianik periaaseq kommunip suliani angerlartitsinernut tunngasuni nalinginnaasumik malittagaa tunngavigalugu suliarinnissimaneq pissutigalugu pilersimasut.

Taamaattumik Ombudsmandip Avannaata Kommunia kaammattorpaa kommunip suleriaasii kommunip sulianik angerlartitsinermut tunngasunik suliarinninnerani makku pisariaqarneratut annertutigisumik isummerfigineqartartussanngorlugit aqqissuun-neqarsimanersut misissoqullugu:

- a) angerlartitsiumalluni qinnutigisap inissiinerup taamaallaat akuersisitsinani inissii-sarneq pillugu malittarisassat tunngavialugit attatiinnarneqarnissaanik isumaqar-nersoq,
- b) angerlartitsisoqarnissaanik aalajangiineq angerlartitsisoqarnissaanilluunniit qin-nutigisap itigartinneqarnissaanik aalajangiineq meeqqamut inissinneqarsimasumut aamma meeqqap angajoqqaavinut allakkatigut nalunaarutigineqassanersoq aam-ma
- c) angerlartitsisoqarnissaanik aalajangiineq angerlartitsisoqarnissaanilluunniit qinnu-tigisap itigartinneqarnissaanik aalajangiineq tunngavilersuummik naammagittaal-liornissamullu periarfissaq pillugu ilitersuummik imaqassanersoq.

Avannaata Kommuniata Ombudsmandi e-mailikkut 1. december 2020-meersukkut paasitippaa kommunip meeqqanut tunngasuni suleriaatsit pisinnaasassallu pillugit al-lakkiaq kommunip iluani sulinermi atorneqartussaq kommunip suliarigaa. Kommunip tamatumunnga atatillugu sulianik suliarinnittarnermi najoqqutassiat ilanngunniarpai, taakkualu Ombudsmandip oqaaseqaataani imm. a)-mit c)-mut oqaatigineqartunik kom-munip isummerfiginninnissaanut pisariaqarneratut qulakkeereqataassapput.

Avannaata Kommunia Ombudsmandip 8. december 2020-mi nalunaarfigaa kommunip akissutaa tusaatissatut tigugini, suliamillu suliarinninnini unitsikkini.

(Oqaaseqaat 22. oktober 2020-meersoq, j.nr. 2020-909-0002)

3.6 Kommunip ileqqoreqqusaanik tamanut saqqummiussi-sitsisannginneq (2020-6)

Qeqqata Kommuniata ileqqoreqqusaminik tamanut saqqummiussisitsisarnera pillugu nammineerluni misissuiffiginninnermik suliaq Ombudsmandip naammagittaalliutitut siusinnerusukkut suliaq tunngavialugu aallartippaa.

Ombudsmandi isumaqarpoq kommunip ileqqoreqqusani arlallit piffissami 2014-imit 2020-mut inatsiseqartitsineq atuuttoq tunngavialugu tamanut saqqummiutsittarsi-mannikkai. Ileqqoreqqusat qarasaasiat atorlugit saqqummiussisarneq pillugu Nammi-nersorlutik Oqartussat nalunaarutaatigut nr. 1-ikkut, 2. januar 2014-imeersukkut aala-

jangersarneqartutut nittartakkakut www.naalackersuisut.gl-ikkut tamanut saqqummiutsinneqartarsimangillat.

Tamanna Ombudsmandip isorisarialittut isigaa.

Tamanut saqqummiussineq inatsisiliornerup ingerlanerani qitiusutut tunngaviusutullu ilaavoq, inatsisini malittarisassat oqaasertaannik eqqoqqissaartunik pisortatigoortumik paasissutissiinermik qulakkeerisussa.

Ombudsmandip isumaliutersuutai kommunip isumaqatigai, oqaatigalugu suleriaatsit kommunip allanngortinniarai, taamaalilluni kommunip massakut siunissamilu ileqqoreqqusaasa inatsiseqartitsineq atuuttoq tunngavigalugu tamanut saqqummiutsinneqartarnissaat kommunip qulakkiissallugu.

Tamanna Ombudsmandip tusaatissatut tiguaa.

Ombudsmandip oqaaseqaammi assilineri kommuninut allanut sisamanut ilisimatitsisutitut nassiupaa.

(Oqaaseqaat 24. november 2020-meersoq, j.nr. 2020-907-0001)

3.7 Sulianik ukiumoortumik siusinnerusukut nalunaarutaasimasuni eqqartorneqartunik malitseqartitsivigininneq

2019-5 Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfiup aperineqarluni Ombudsmandimut oqaatigaa Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup soraarsitsisoqarnissaanik aalajangiinera Naalackersuisoqarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaasoq, Aqutsisoqarfimmi tassaamat aqutsinermi allaffissornikkut oqartussaasoq nammineertoq.

Naalackersuisut suleriaasiat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni § 3, imm. 1-imi oqaaseqatigiitsigut siullertigut aalajangersarneqarpoq Naalackersuisut allaffeqarfimmi ingerlatsivimmit immikkoortutut aqqissugaasumit ikiuuffigineqassasut. Ombudsmandi isumaqarpoq tamatuma manna ikorfartora, tassalu Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik aamma Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik oqartussaasoq ataasiusoq matuminnga atuartussa isumaqalersinneqarsinnaasoq.

Oqartussaassutisunik ilusilersuinerup pisariaqarneratut erseqqissuunnissaa qulakkeerniarlugu paatsooqatigiinnerillu pinngitsoortinniarlugit suliaq Ombudsmandip Naalak-

kersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfianut ilisimatitsissutigaa, oqartussaasutsimillu ilusilersuineq erseqqissaqqullugu siunnersuutigalugu.

Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfianut allakkatigut marloriarluni nukungisaarigaluarluni Naalackersuisoqarfimmut saaffiginnissutini qisuariarfigneqanngimmata suliaq Ombudsmandip Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut ilisimatitsissutigaa. Inatsisinut Ataatsimiititaliap siulittaasua tamanna tunngavigalugu Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfianut allappoq, oqaatigalugulu Inatsisilerinermut Immikkoortortaqarfimmi massakkut sulisoqarniarnerup Covid-19-ip sunniuteqarneranik ilaqarluni Ombudsmandip kaammattuutaasa anguniarneqarnerannut kinguarsaaqataasimasinnaanerannik paasinninnini oqaatigalugu.

Ombudsmandi Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannik ataatsimeeqateqarnermi suliaq pillugu nassuaateqarpoq, oqaatigalugulu Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia suli qisuariarsimangitsoq. Akissuteqaatip Naalackersuisut Siulittaasuata Inatsisartunut nassiussimasaata assilineri Ombudsmandip ataatsimiinernerup kingornatigut tiguua. Inatsisartuni oqaluuserisassanut akissuteqaat Ombudsmandip imatut paasivaa Naalackersuisut Siulittaasuata isumaqartoq Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat sulisoqarnermik aqutsinermi akisussaaffii pisinnaatitaanerilu pillugit kaajallaasitaq allannortitaq aamma Naalackersuisut suliassaqarfinnillu agguataarineq pillugit kaajallaasitaq allannortitaq tunngavigalugit oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliornissamut periarfissap qanoq ittuunera erseqqarlukkunnaartoq, ataatsimut imaluunniit suliani sulisunut tunngasuni.

Ombudsmandip tamanna tunngavigalugu Inatsisinut Ataatsimiititaliamut allakkani assilinerat Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfianut nassiunneqartuni oqaatigaa Naalackersuisut Siulittaasuata isumaqatiginngikkini. Ombudsmandip oqaatigaa kaajallaasitat taakku marluk oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliornissamut periarfissamik qulaajaasuunngitsut, ataatsimut imaluunniit suliani sulisunut tunngasuni.

Ombudsmandi tamatuma kingornatigut ilisimatinneqarpoq Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfini eqqortussaanguniarlugu qinnuigisimagaa Naalackersuisut suleriaasiat pillugu aalajangersakkat misissoqqullugit, suleriaaseq pillugu aalajangersakkat suliassaqarfimmi tassani malittarisassanut allanut naapertuutinniginneganninnissaat qulakkeerniarlugu.

Ombudsmandi ukiup naanerani Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfianit tusagaqqinngilaq.

Ombudsmandip suliat arlallit Ombudsmandip nittartagaatigut saqqummiunneqanngitsut ukiut tamaasa sularisarpai. Suliat Ombudsmandip 2020-mi sularisimasai tamanut saqqummiunneqanngitsut arlallit immikkoortumi matumani eqqartorneqarput.

4.1 Naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni ingerlatsineranut atatillugu Ombudsmandip pisinnaatitaanera

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu pisortat ingerlatsiviisa ilaat tamarmik Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqarput. Tamanna Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Ombudsmandi pillugu inatsit pillugu oqaaseqaatinit tamanna naapertorlugu ersepoq naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni ingerlatsinera Ombudsmandip pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqarani Folketingip Ombudsmandiata pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqartoq.

Tassa imaappoq Danmarkimi oqartussaasut Kalaallit Nunaanniittut, naalagaaffeqatigiinnermi oqartussaasunik taaneqartartut, pillugit naammagittaalliutit Ombudsmandip sularineq ajorai.

Naalagaaffimmili oqartussaasut pillugit naammagittaalliutit Ombudsmandip ingerlaavartumik tiguserpai. Tulleriinneri malillugit Sulisilluni Ajoqusersimasunik Sullissiviup aamma Ankestyrelsep aalajangiineri pillugit naammagittaalliutit Ombudsmandip 2020-mi ilaatigut tiguaa.

Ombudsmandip nassuiaatigalugu oqaatigaa Danmarkimi oqartussaasut inatsit malillugu tassani pineqartut, naammagittaalliutillu sularineqarnissaa tamanna tunngavigalugu itigartissutigalugu. Naammagittaalliutit Folketingip Ombudsmandiani sularisassanngortillugu Ombudsmandip ingerlateqqillugu tamatuma kingornatigut nassiupaa.

(J.nr. 2020-312-0009)

4.2 Suliami pissusiviusut isumaqatigiinngissutigineqarnerat

Ombudsmandi Namminersorlutik Oqartussat kommunilluunniit ingerlatsineri Ombudsmandip pisinnaatitaanerani ilaasut, suliamili illua'tungeriit suliami pissusiviusut pillugit isumaqatigiinngiffigisaat, pillugit naammagittaalliuutinik qaqutigugaluartoq tigu-saqartarpoq.

Ombudsmandip suliani taamaattuni illua'tungeriit suliaq eqqartuussivitsigut qulaajartinniaqqullugu ilaanneeriarluni innersuuttariaqartarpai. Tamanna Ombudsmandip naammagittaalliuutitut sulianik suliarinninnerata malittarisassatut pingaarnertut allakkatigut ingerlanneqartarnera taamaattumillu ilisimannittunik apersuinissaminut periarfissaqarajunnginnera innersuussutigalugu pisarpoq.

Tassunga assersuutitut taaneqarpoq innuttaasoq, suliami qimmiliveqarnermut tunngasumi Naalackersuisoqarfiup aalajangiinera pillugu naammagittaalliorpoq. Innuttaasoq Ombudsmandimut naammagittaalliummi ilaatigut allappoq sanilini nunaminertamik atuissamat atuussinnaassuseqartumik akuersissutaateqarani ukiorpassuarni qimmiliveqarsimasoq, tassami nunaminertamik tunniussineq pillugu allakkatigut aalajangiinermik allakkiamilluunniit piosuqanngimmat, taamatuttaarlu sanilerisat isumaanik tusarniaasoqarsimanani.

Suliami allagaatit oqaaseqaallu Ombudsmandip oqartussaasumit pissarsiarai. Oqaaseqaat innuttaasumut suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaatitut kingusinnerusukut nassiuunneqarpoq.

Ombudsmandi suliaq misissuataareerlugu suliamik suliarinninnini unitsinniarlugu aalajangerpoq.

Suliami illua'tungeriit suliami pissusiviusunik paasinninnerisa assigiinnginnerat Ombudsmandip taamatut aalajangernerminut ilaatigut tunngavilersuutigaa.

Ombudsmandi suliami allagaatit misissuataareeraluarlugit isumaqarpoq suliami allagaatit suliami pissusiviusunik qulaajaaqataannigitsut. Ombudsmandi tamanna tunngavigalugu isumaqarpoq suliami susoqarpiarsimanera qulaajarneqanngippat suliaq inatsiseqartitsinikkut nalilivigineqarsinnaanngitsoq. Taamaattumik Ombudsmandip naliliinera unaavoq suliaq Ombudsmandip misissuineranut killissarititaasut iluanni nalilivigineqarsinnaanngitsoq, suliamili illua'tungeriit suliaq eqqartuussivitsigut qulaajartinniartariaqaraat.

Siunnersortit pisortaata Lasse Risagerip allaaserisaa "Misissuineramik aallartitsinnermut pissutigissallugu naammannersoq" Ombudsmandip 2016-imi ukiumoortumik nalunaarutaani imm. 3.3-mi ilanngunneqartoq aamma innersuussutigineqarpoq.

(J.nr. 2018-521-0017)

4.3 Pisortani atorfeqartitaasut kiffaangissuseqarlutik oqaaseqaateqarsinnaatitaanerat

Kommunip innuttaasumik oqaasiinnartigut mianersoqqusisimanera eqqartuussissuse-risup innuttaasooq sinnerlugu 2020-mi naammagittaalliutigaa.

Innuttaasooq taanna kommunimi meeqqat atuarfianni ilinniartitsisutut atorfeqartitaa-voq, meeqqallu atuarfianni ilinniartitsisutut mianersoqquneqarsimanera aviisimi atuar-tartutut allagaqarsimanera pissutigalugu pisimalluni. Kommuni isumaqarpoq atuartar-tutut allakkat meeqqat atuarfianni ilinniartitsisup inuinnartut atuarfilluunniit sinner-lugu allassimanerai angajoqqaat atuartullu nalornissuteqarnerannut pissutaasimasut.

Ombudsmandi naammagittaalliut tunngavigalugu misissuineramik aallartitsiniarluni aalajangerpoq, kommunilu tamatumunnga atatillugu qinnuigalugu suliaq pillugu oqaa-seqaateqaqqullugu kommunillu pisortani atorfeqartitaasut kiffaangissuseqarlutik oqaaseqaateqarsinnaatitaanerat pillugu inatsiseqartitsinikkut isumaliutersuutigisi-masai pillugit nassuiaateqaqqullugu.

Kommuni meeqqat atuarfianni ilinniartitsisup oqaasiinnartigut mianersoqquneqarne-ra tunuartinniarlugu aalajangertoq kommunip Ombudsmandi tamanna tunngavigalugu nalunaarfigaa. Kommuni ilaatigut allappoq kommunu naliliisoq meeqqat atuarfianni ilin-niartitsisoq inuinnartut oqaaseqaateqarsimasooq, atuartartutullu allakkat pisortani atorfeqartitaasut kiffaangissuseqarlutik oqaaseqaateqarsinnaatitaanerannut killis-saliussat iluanniittooq.

Ombudsmandip suliamik misissuini unitsinniarlugu tamanna tunngavigalugu aalaja-ngerpoq.

(J.nr. 2020-321-0013)

Pisortani atorfeqartitaasut kiffaangissuseqarlutik oqaaseqaateqarsinnaatitaanerat

Pisortani atorfeqartitaasup suut pillugit oqaaseqarsinnaatitaanera assigiinngisitaarpoq, pisortani atorfeqartitaasoq imminut sinnerluni imaluunniit oqartussaasoq sinnerlugu oqaaseqaateqarnersoq apeqqutaatillugu. Taamaalillutik pisortani atorfeqartitaasut oqaaseqaateqarsinnaatitaaneranni pingaarnertut tunngaviit arlallit atuupput. Atorfeqartitaasoq oqartussaasoq sinnerlugu oqaaseqaateqarpat kina oqaaseqaateqartuussaaner-soq pineqartullu suut oqaatigissanerai oqartussaasup aalajangersinnaavai. Atorfeqartitaasoq inuinnartut oqaaseqaateqaruni oqaaseqaateqarnissaminut annertuutigut kiffaangissuseqarpoq, tassani killissalersuutit aalajangersimasut atuullutik. Pisortani atorfeqartitaasut soorlu nipangiussisussaataitaanerminnik unioqqutitsisussaanginner-tik eqqumaffigisussaavaat.

“Suliaq atorfillitamut isornartorsiuusumut tunngasoq” immikkut siunnersortip Franz Amdi Hansenip allaaserisaa Ombudsmandip 2017-imi ukiumoortumik nalunaarutaani ilanngunneqartoq Ombudsmandillu suliaq taanna pillugu oqaaseqaataa “Pisortani atorfeqartitaasut kiffaangissuseqarlutik oqaaseqaateqarsinnaatitaanerat”-nik qulequtserlugu 2017-imi ukiumoortumik nalunaarummi taamatuttaaq ilanngunneqartoq aamma innersuussutigineqarput.

4.4 Naammagittaalliuutini piffissaagallartillugu tunnius-sisarnerup pingaaruteqarnera

Innuttaasoq naammagittaalliuuteqassappat naammagittaalliornissamut piffissalissatut aalajangersarneqartut malinneqarnissaat pingaaruteqarpoq.

Tamanna innuttaasup kommuni aalajangiineranik naammagittaalliummi lsumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmit suliariumaneqannginneranik Ombudsmandimut naammagittaalliuutiginnittup paasivaa. Naammagittaalliuutip suliarineqarnissaa lsumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup itigartitsissutigaa, tassami aalajangiinerup pineqartup naammagittaalliuutigineqarnissaanut piffissalissaq sapaatit akunnerinik arfinilinnik sivisussusilik innuttaasup malissimangimmagu.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 13-ikkut aalajangersarneqarpoq pissutsit ingerlatsinnermi oqartussaasumut allamut naammagittaalliuutigineqarsinnaasut pillugit naammagittaalliuutit aqutsinnermi allaffissornikkut oqartussaasumit qullerpaamit aalajangiiffigineqareersimatinnagit Ombudsmandimut suliaannagortinneqarsinnaanngitsut. Tassani tunngavik una aallaaviuvoq, tassalu ingerlatsiviup innuttaasullu aqqiagiinngissutaat Ombudsmandip suliami akuliutsinneqannginnerani illua'tungeriinnit aqqin-iarneqaaqqaartariaqartut.

Innuttaasoq tunngavik taanna aallaavigalugu aqutsinermi allaffissornikkut naammagittaalliornissamut periarfissamut taarsiullugu Ombudmandimut naammagittaallior-nissaminik toqqaasinnaassanngilaq. Tamanna Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 13 pil-lugu oqaaseqaatinit erserpoq.

Ombudsmandi naammagittaalliutit taamaattup suliarineqarnissaanik itigartitsis-suteqartinnani pissutsit allat, soorlu naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu amigartumik kukkusumilluunniit ilitersuisoqarsimanersoq, naammagittaalliummik oqartussaasumut qulliunerusumut kingusinaartumik tunniussinermit suut pissutaasi-manersut tamatigit naliliisarpoq.

Suliami pineqartumi naammagittaalliutit suliarineqarnissaa Ombudsmandip aalaja-ngersimasumik periaaserisamisut itigartitsissutigaa, innuttaasummi Ombudsmandi-mut naammagittaalliuunnginnermini oqartussaasumut qulliunerusumut aqutsinermi al-laffissornikkut naammagittaalliornissamut periarfissaq naammagittaalliornissamut piffissaliussap inatsisikkut aalajangersagaasup iluani atorsimangimmagu.

(J.nr. 2020-120-0067)

4.5 Suliaq eqqartuussivinnit suliarineqarpat

Arnap nammineq meeraanik aappariillu ataatsimut meeraanik angerlarsimaffiup ava-taanut inissiinermit atatillugu kommunip suliamik suliarinninneranik aappariit naam-magittaalliutaat Ombudsmandip 2020-mi tiguaa.

Meeqqat taakku angerlartikkumallugit saaffiginnissuterpasuuminnut kommuni al-lakkatigit aalajangeeqqullugu qinnuigisaraluarlugu oqaasiinnartigit aalajangiinerin-narnik tigusaqartarnertik aappariit naammagittaalliutigaat.

Ombudsmandip aappariit naammagittaalliutaannik suliarinninnermini paasivaa arnap nammineq meeraata inissineqarnera pillugu eqqartuussivikkut suliaq ingerlasoq. Taa-maattumik Ombudsmandi isumaqarpoq arnap nammineq meeraata angerlartinneqar-nissaanik apeqqut isummerfigingikkuniuk tamanna eqqornerpaasoq.

Appariit ataatsimut meeraata angerlartinneqarnissaa pillugu eqqartuussivikkut sulia-mik ingerlasoqanngilaq, taamaattumillu meeraq taanna pillugu naammagittaalliutit su-liariniarlugu Ombudsmandi aalajangerpoq. Aappariilli kommuni angerlartitsinissaq pil-lugu qanga kingullermik qinnuigisimanageraat suliami allagaatit aallaavigalugit paasiumi-naappoq.

Taamaattumik Ombudsmandi isumaqarpoq kommuni aappariit ataatsimut meeqqa-mik angerlartinneqarnissaanik qinnutigisaata isummerfiginissaanut periarfissaqar-

tariaqartoq, kommunilu tamanna tunngavigalugu qinnuigalugu aappariit ataatsimut meeqqamik angerlartinneqarnissaanik qinnutigisaat isummerfigeqqullugu, suliassallu suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi tamanna pillugu malittarisassat tunngavigalugit allakkatigut aalajangeeqqullugu.

Oqaaseqaat nr. 2019-2 suliamik piffissamut Avannaata Kommuniata meeqqap angerlarsimaffimmi avataanut inissinneqarsimasup angerlartinneqarneranut tunngasumik suliarinninnermut atorneqartumut tunngasoq Ombudsmandip aammattaq innersuusutigaa.

(J.nr. 2020-142-0040)

Ombudsmandip eqqartuussiviit eqqarsaatigalugit pisinnaatitaanera pillugu ataatsimut oqaatigisassat

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsinerisa ilaat tamarmik Inatsisartut Ombudsmandiata sulinerani pineqartunut ilaatinneqarput. Tamanna Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni eqqartuussiviit pisortat ingerlatsiviisa ilaginngilaat, taamaallunilu Ombudsmandi eqqartuussivinnut tunngasut suliarinissaannut pisinnaatitaanani.

Taamaattumik suliami suliarineqarnera eqqartuussivikkut ingerlareersumi naammagittaalliutit suliarineqarnissaa Ombudsmandip aallaavittut itigartitsissutigisartussaavaa, Ombudsmandimi isumaqarmat apeqqutit eqqartuussivitsigut suliarineqartussat isummerfiginnginnissaat eqqornerpaajusoq.

4.6 Suliani soraarsitsinernut peersitsinernulluunniit tunngasuni sulineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu suliarinninnissamut periarfissaq

Ombudsmandip soraarsitsineq aamma peersitsineq pillugit naammagittaalliutit arlalit 2020-mi tiguai.

Suliat taakkua ilaanni pineqartoq tassaavoq kommunip sulisumik taassuma misilitsiffigisaata nalaani soraarsitsinera, aappaalu tassaalluni kommunip sulisumik peersitsinera.

Naammagittaalliortut marluk taakku ataatsimut isumaqatigiissut (kollektiv overenskomst) tunngavigalugu atorfinitsinneqarsimapput, marluullutillu sulisut peqatigiiffiani/kattuffianni ilaasortaallutik.

Isumaqatigiissummit siullermit erserpoq

“Aaqqiagiinnigissutit Namminersorlutik Oqartussat aamma [...]p akornanni tunngaviusumik isumaqatigiissummi [...] sulianut tunngasut pillugit isumaqatigiissitsiniartarnek pillugu malittarisassat tunngavigalugit suliarineqartassapput.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Tunngaviusumik isumaqatigiissummit aamma erserpoq

“Aaqqiagiinnigissut [...] isumaqatigiinniarnertigut taaneqartutigut aaqqinneqanngippat aaqqiagiinnigissutaasoq sulianut tunngasut pillugit isumaqatigiissitsiniarnikkut (voldgift) aalajangiiffiqineqassaaq, isumaqatigiinniartarnerni illua'tungiusut ilaata ataatsip tamanna piumasarippagu.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Isumaqatigiissutip (overenskomst) aappaanit erserpoq illua'tungeriit soraarsitsineq pillugu apeqqummik soraarsitsinerit pillugit aalajangiisartunut misiliisitsinissaminut periarfissaqartut. Aammattaaq erserpoq

“[I]sumaqatigiissutip matuma ataatsimoorluniluunniit isumaqatigiissutip qanoq paasineqarnissaanik isumaqatigiinnigissutit suugaluartulluunniit illua'tungeriinnit isumaqatigiinniarnikkut, pisariaqarpalluunniit sulianut tunngasut pillugit isumaqatigiissitsiniarnikkut (voldgift), naammassiniarneqarsinnaapput. [...]” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Ombudsmandip imatut paasivaa suliani marlunni taakkunani apeqqutip atorfinitsitsarneq pillugu inatsiseqartitsinerit tunngasumik sulineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu suliarinninnissamat periarfissaqarsimasoq.

Naammagittaalliutit marluk taakkua suliarineqarnissaat Ombudsmandip tamanna tunngavigalugu itigartitsissutigaa, Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 14, imm. 1 inner-suussutigalugu. Tassuuna aalajangersarneqarpoq naammagittaalliut misissuinermik aallartitsinerit pissutigisallugu naammannersoq Ombudsmandip aalajangissagaa.

Naammagittaalliutit suliarineqannginnissaannik aalajangernerit tunngaviusoq pingaartumik tassaavoq naammagittaalliortut pissutsinik naammagittaalliutigisaminik sulineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu suliarinnitsitsinissaminut periarfissaqarnerat. Naammagittaalliortut sulineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu suliarinnitsitsinissamat periarfissamik atuerusunnersut atuerusunnginnersulluunniit aalajangiisuunngilaq.

Ombudsmandip aammattaaq oqaatigaa Ombudsmandip pingaarnertut/qitiusumik su-

liassaqarfia tassaasoq pisortat ingerlatsiviisa pisortat pillugit inatsiseqartitsinermi malittarisassanik malinninnerannik nakkutilliineq. Taamaattumik pingaarnertut/qitiu-sumik suliaassaqarfiup avataaniittut aallaavittut tassaapput sulineq pillugu inatsiseqartitsinermut tunngasut, isumaqatigiissutigut aalajangersaavigineqarnerminnik ilisarnaateqarajuttut. Tassani aamma ilaavoq isumaqatigiissutit taamaattut illua'tunge-riinnit Ombudsmandip aappaanaa, tassalu pisortani sulisitsisoq, Namminersorlutik Oqartussat, eqqarsaatigalugu pisinnaatitaaffigisaanit tunngaviatigut naligiittut inissi-simasunit isumaqatigiissutigineqarsimanerat.

(J.nr. 2020-323-0079 aamma 2020-324-0022)

Ombudsmandip suliani soraarsitsineranut tunngasuni periaasia

Sulineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu suliarinninnissamut periarfissaqarpat suliamilluunniit soraarsitsineranut tunngasuni aalajangiisartoqatigiinnut suliarinnit-sitsisoqarsinnaasimagaluarpat suliamik soraarsitsineranut tunngasumik suliarinnittan-ningineq Ombudsmandip aallaavittut periaaseraa. Tamanna allaaserisami "Misissuiner-mik aallartitsineranut pissutigissallugu naammannersoq"-mik qulequtserlugu siunnersor-tit pisortaata Lasse Risagerip allaaserisaani Ombudsmandip 2016-imi ukiumoortumik nalunaarutaani ilanngunneqartumi takuneqarsinnaavoq. Tamatumunnga atatillugu kat-tuffiup sulisumit ilaasortaaffigineqartup suliamik soraarsitsineranut tunngasumik aalaja-ngiisartoqatigiinnut suliassanngortitsiumannginnera taamatulluunniit suliassanngortit-sinissamut periarfissap ilatsiinnaarnek pissutigalugu annaaneqarsimanagera aalajangiisuun-gilaq.

Allaaserisaaq "Suliani sulineq pillugu inatsiseqartitsinermi pissutsinut tunngasuni Om-budsmandip pisinnaatitaanera"-nik qulequtserlugu fuldmægtig Maria Louise Mikkelsenip allaaserisaa 2012-imi ukiumoortumik nalunaarummi ilanngunneqartoq aamma innersuus-sutigineqarpoq.

4.7 Suliaq suliffeqarnek pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu suliarineqareersimappat

Soraarsitsineq pillugu naammagittaalliut naammagittaalliortup nammineq suliniute-qarneratigut suliffeqarnek pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu siusinnerusuk-kut suliarisassanngortinneqarsimasoq Ombudsmandip 2020-p ingerlanerani tiguaa. Tassani soraarsitsisarnerni aalajangiisartut suliaq pillugu paasininnertik naamma-gittaalliortup ilaatigut suliamut attuumassuteqanngitsut tunngavigalugit soraarsit-sisoqarsimanageranik oqaatigisaanik ilaliisuunngitsaq saqqummiuppaat.

Soraarsitsisarnerni aalajangiisartut suliap suliarineqarnerata naggataatigut oqaatigisaat innuttaasup Ombudsmandimut naammagittaalliutiginarpaa.

Suliat suliarineqarnissaa Ombudsmandip Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1 innersuusutigalugu itigartitsissutigaa. Tassuuna aalajangersarneqarpoq Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsinerisa ilaat tamarmik Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut.

Soraarsitsisarnerni aalajangiisartut pisortat ingerlatsineranni ilaanngillat, taamaattumillu Ombudsmandi soraarsitsisarnerni aalajangiisartut pillugit naammagittaalliutit suliarinissaannut pisinnaatitaanngilaq. Ombudsmandip ataqatigiinneqarnermi tassani oqaatigaa soarsitsisarnerni aalajangiisartut inatsisiliornikkut aalajangersaavigineqarsimanngitsut, isumaqatigiissutikkulli naammagittaalliortup ilaaffigisaatigut aalajangersaavigineqarsimasut, taannalu suliffeqarneq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu suliarinninnissamut periarfissiisoq.

Ombudsmandi aammattaq isumaqarpoq soraarsitsisarnerni aalajangiisartut suliamik suliarinninnerat inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalliinermi toqqissisimanarluinnartumik suliarinninnertut isigineqartariaqartoq.

(J.nr. 2020-323-0007)

Suliffeqarneq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu suliarinnittarneq

Suliffeqarneq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu suliarinnittartut ilaatigut tassaapput sulianut tunngasut pillugit isumaqatigiissitsiniartartut aamma soraarsitsisarnerni aalajangiisartut, taakkulu sulianik suliffeqarneq pillugu inatsiseqartitsinermut tunngasunik suliarinnissinnaapput. Isumaqatigiissutit (overenskomster) imaluunniit tunngaviusumik isumaqatigiissutit (hovedaftaler) qanoq paasineqarnissaannik nassuiaanermi apeqqutit sulianut tunngasut pillugit isumaqatigiissitsiniartartunit suliarineqarajuttartut.

Isumaqatigiissuterpassuit tunngaviusumillu isumaqatigiissuterpassuit soraarsitsinerit pillugit apeqqutit soraarsitsisarnerni aalajangiisartunit suleriaaseq suliamillu suliarinninneq eqqarsaatigalugit sulianut tunngasut pillugit isumaqatigiissitsiniartartut periaasiata assinganik periaaseqartartunit misilinneqarnissaannut periarfissaq pillugu aalajangersakkamik aammattaq imaqartarput. Soraarsitsinermi aalajangiisartut ulluinnarni suleriaaseq suliamillu suliarinninneq eqqarsaatigalugit sulianut tunngasut pillugit isumaqatigiissitsiniartartut periaasiata assinganik periaaseqartarput.

Tamatuma saniatigut Ole Krarupip aamma Jørgen Mathiasenip atuakkiaanni "Afskedigelsesret"-imi (1984-imeersumi) quppernerit 12 tulluulu innersuusutiginneqarput.

4.8 Inunnik innarluutilinnik paaqqinniffimmi parnaarsaat immikkut ittoq

Inunnik innarluutilinnik paaqqinniffiup parnaarsaatit kisitsisit atorlugit ammarneqartartut marluk ikkussimagai misissuiartortut paaqqinniffimmi misissuinnermut atatilugu malugaat. Parnaarsaatit taakku sannersartulikkat kisitsisit sisamat atorlugit ammarneqartarput. Parnaarsaatini kisitsisit eqqortut aappaluttumik qalipanneqarsimapput. Parnaarsaatit matumut ilorlermut aamma silarlermut inimut qullermut majuartarfiit eqqaanniittunut ikkunneqarsimapput.

Tamanna misissuineq pillugu nalunaarusiami eqqartorniarnagu suliamili allami suku-miinerusumik suliariniarlugu Ombudsmandi aalajangerpoq. Ombudsmandip taamani lsumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfiusoq aamma paaqqinniffik qinnuigai oqaaseqaateqaqqullugit.

Ombudsmandip Naalackersuisoqarfik qinnuigaa manna immikkut isummerfigeqqullugu, tassalu Naalackersuisoqarfiup paasinninnera unaanersoq parnaarsaatit kisitsisit atorlugit ammarneqartartut eqqartorneqartut ikkussuunnissaannut inatsisikkut tunngavissaqartoq, imaluunniit taamaanngippat parnaarsaatit kisitsisit atorlugit ammarneqartartut paaqqinniffimmi ikkussuunneqarsimasut eqqarsaatigalugit tamatuma Naalackersuisoqarfik sunik isumaliutersuuteqarnissaanut pissutissaqalersinneraa.

Ombudsmandip Naalackersuisoqarfimmut paaqqinniffimmullu allakkani § 31 innersuussutigaa, taannalu “matunik ammaassutit immikkut ittut” matuni silarlarni atornerqarsinnaasut pillugit aalajangersakkanik imaqarpoq.

§ 31, imm. 5-ikkut aalajangersarneqarpoq matut tigummivii marloqiusat, matumik ammaanissamat marloriarluni toorsineq assigisaallu matunik ammaassutitut immikkut it-tunut ilaasut. Iliuserisaq matumik parnaarinnissutiviussangilaq, taamaallaalli najugaqartup killilersugaanani ingerlaarsinnaaneranut kinguarsaataassalluni.

Ombudsmandip Naalackersuisoqarfimmut allakkamini pissaanermik atuisarnek pillugu inatsimmi § 31 pillugu oqaaseqaatit aammattaaq innersuussutigai. Taakkunannga ersepoq najugaqartup kisitsisit ammaatissat atorsinnaanngippagit parnaarsaatit kisitsisinik ammarneqarsinnaasut matu ammarsinnaajumallugu immikkut ilisarnaatillit (kodellit) inatsisinik unioqqutitsinani atornerqarsinnaanngitsut. Najugaqartup inissiamit anitsaalineqarnissaa siunertarlugu matunik silarlarnik parnaarsuineq taamatut-taaq inatsisinik unioqqutitsineruvoq.

Naalackersuisoqarfiup Ombudsmandi akivaa Naalackersuisoqarfiup paasinninnera unaasoq parnaarsaatinik kisitsisit atorlugit ammarneqartartunik ikkussukkanik atui-nermut inatsisikkut tunngavissaqanngitsaq. Taamaattumik Naalackersuisoqarfiup parnaarsaatit kisitsisit atorlugit ammartakkat marluk taakku peeqqullugit paaqqinnif-fik peqqusimavaa.

Parnaarsatit paaqqinniffiup tamatuma kingornatigut peersimavai.

Paasissutissiissutigineqartoq Ombudsmandip maluginiarpaa, suliamilu tamanna tungavigalugu annertunerusumik iliuuseqaqqinnani.

(J.nr. 2019-909-0022)

OMBUDSMANDI PILLUGU INATSIMMI § 11 TUN- NGAVIGALUGU NALUNAARUTIGINNINNERIT

All. ombudsmand Vera Leth

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 11-kkut aalajangersarneqarpoq Inatsisartut inatsisaanni, Inatsisartut peqqussutaanni imaluunniit aqutsinermi allaffissornikkut aalajangersakkani atuuttuni amigaateqartoqarneranik paasisaqaruma tamanna pillugu Inatsisartunut Naalackersuisunullu nalunaaruteqassasunga. Kommuni aalajangersakkat amigaataat eqqarsaatigalugit kommunalbestyrelsimut pineqartumut aamma taamatut nalunaaruteqassaanga.

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 31, imm. 4-p kalaallisuuta qallunaatuatalu, imminnut naapertuutinningneq taanna siusinnerusukkut nalunaarutigereeraluaringa, suli imminnut naapertuutinninginnerat Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut aamma Naalackersuisusunut 29. april 2020-mi nalunaarutigaa.

Nalunaarutinnut tunngaviuvoq pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 20, imm. 1-ip aamma § 31, imm. 4-p kalaallisuusa qallunaatuusalu imminnut naapertuutinninginnerat pillugu 21. december 2018-imi nalunaaruteqarsimanera. Taamatut nalunaaruteqarneq 2018-imi ukiumoortumik nalunaarutinni imm. 5-imi sukumiinerusumik eqqartorneqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuut imminnut naapertuutinninginnerit allakkanni 21. december 2018-imeersuni nalunaarutigisama naqqiutaannik imalik Naalackersuisut 2019-imi tusarniaatigalugu nassiuppaat. Naalackersuisut inatsisissatut siunnersuut Inatsisartut 2019-imi ukiakkut ataatsimiinneranni suliarisassaq saqqummiuppaat.

§ 36, imm. 5-ip kalaallisuuta qallunaatuatalu imminnut naapertuutinninginnerat paasigiga allakkatigut 22. august 2019-imeersutigut nalunaarutigaa. Taamatut nalunaaruteqarneq 2019-imi ukiumoortumik nalunaarutinni imm. 5-imi sukumiinerusumik eqqartorneqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuutip saqqummiunneqartup Inatsisartuni suliarineqarnerani atugassatut Naalackersuisut naqqiutissatut qupperneq suliarat, naqqiutissatullu qupperneq taanna imminnut naapertuutinninginnerup allakkatigut 22. august 2019-imeersutigut nalunaarutigisama naqqinneqarneranik imaqarpoq. § 31, imm. 4-lli oqaasertai tamatumunnga peqatigitillugu kukkusumik allanggortinneqarput, taamaalilluni § 31, imm. 4 pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisaaqqaartumi oqaasertaliussat assinginiq oqaasertaqalerluni.

Inatsisartut isumaginninnermik suliasaqarfimmi pissaanermik atuneq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanggortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 7. november 2019-imeersoq (inatsisip kalaallisut oqaasertaani § 20, imm. 1-imi, § 31, imm.

4-mi aamma § 36, imm. 5-imi oqaatsitigut erseqqissaaneq) tamatuma kingornatigut akueraat.

Taamaalilluni isumaginninnermik suliassaqarfimmi pissaanermik atuneq pillugu Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaata nr. 20-p, 7. november 2019-imeersup akuerineqarneratigut § 31, imm. 4-p kalaallisuuta qal-lunaatuatalu imminnut naapertuutinginnerat allakkatigut 21. december 2018-imeersutigut nalunaarutigisara naqqinneqanngilaq. Taamaalillutik aalajangersakkap qal-lunaatuuani "ved yderdøre" aamma "i en afgrænset periode" kalaallisuumut suli nutser-neqarsimanngillat.

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut martsimi Qeqertarsualiarput, Qeqertarsuarmi utoqqaat illuanni misissuiartorlutik.

Misissuinerit pillugit ataatsimut oqaatigisassat

Paaqqinniffiit ataasiakkaat najugaqartuutiminnik pitsaasumik pinninersut malittari-sassanillu paaqqinniffinnut ataasiakkaanut atuuttunik eqqortitsinersut paasiniaaneq Ombudsmandip misissuisarnerisa siunertaraat. Misissuinerit paaqqinniffiit initaat ataatsimullu aqqissuunneqarneri misissuiartortunit aamma misissorneqartarput. Misissuiartortut pisortaqatigiinnik, sulisunik, najugaqartunik najugaqartullu ilaqutaannik aamma oqaloqatiginnittarput.

Paaqqinniffiit misissuineq sioqqulluarlugu misissuisoqarnissaanik allakkatigut kaler-rinneqarajuttarput, Ombudsmandili siumut kalerreeqqaarnani aamma misissuisinnaa-voq.

Misissuinerit Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortunit ingerlanneqartarput. Ombudsmandip Meeqqat Pisinnaatitaaffiik Sullissivik MIO aamma Innarluutillit Oqaaseqartartuat Tilioq misissuinerit Ombudsmandip naleqquttutut isigisaani peqataaqqullugit qaaqqusarpai.

Ombudsmandip nalunaarusiaq misissuinerup kingornatigut suliarisarpaa. Ajornartorsiutit suut misissuiartortut misissuinerminni maluginiarsimaneraat nalunaarusiami tassani allaaserineqartarpoq. Ombudsmandip paaqqinniffinnut ataasiakkaanut kaammattuutai nalunaarusiami aammattaq takuneqarsinnaapput.

Misissuinerit tamatumani saniatigut Namminersorlutik Oqartussani oqartussaasunut kommunimiluunniit paaqqinniffiup inissisimaffigisaaniittumi kommunalbestyrelsimut saaffiginnissamut pissutissaqalersitsisinnaapput.

2020-mi misissuinerit pillugit takussutissiaq

Ukioq taanna misissuinerit pillugit takussutissiaq tulliuullugu takutinneqarpoq, misissuinerit ataasiakkaarlugit naatsumik allaaserinninnermik malitseqartumik. Misissuinerit pillugit nalunaarusiat tamarmiut Ombudsmandip nittartagaani www.ombudsmandi.gl-imi atuarneqarsinnaapput.

Ulloq	Paaqqinniffik	Paaqqinnif- fiup suus- susia	Tilioq imalt. MIO peqa- taavoq	Najugaqar- tut oqaloqa- tigineqartut	Sulisut oqa- loqatigine- qartut	Ilaqutaasut oqaloqatigi- neqartut
4. aamma 5. marts 2020	Qeqertar- suarmi utoqqaat illuat	Utoqqaat illuat		7	3	7
10., 11. aamma 12. juni 2020	Sisimiuni Gertrud Rask Minde	Meeqqanik inuusuttu- nillu innar- luutilinnik paaqqin- niffik	Tilioq	10	11	2
12. aamma 13. august 2020	Nuummi Utoqqaat Illuat	Utoqqaat illuat		1	5	0

Qeqertarsuarmi utoqqaat illuat

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut Qeqertarsuarmi utoqqaat illuanni misissui-
neq siumut ilisimatitsissutigineqareersoq 4. aamma 5. marts 2020-mi ingerlappaat.

Nalunaarusiamit ilaatigut erserpoq Ombudsmandip pingaarnerusutigut paasisai tas-
saasut najugaqartunut avatangiisit toqqissisimanartut utoqqaat illuata neqeroorutigi-
gai. Najugaqartut arfineq marluk ilaqutaasullu arfineq marluk misissuiartortunit oqa-
loqatigineqartut utoqqaat illuanni pisortaqatigiit paaqqinniffiullu sinaakkutassarititai
assut iluarisimaarlugit oqaatigaat.

Utoqqaat illuanni pisortaqatigiit misissuinermit oqaatigaat isumaginninnermik sulias-
saqarfimmi pissaanermik atuisarneq pillugu malittarisassanik aalajangersaasoqarsi-
manera nalunngikkitsik, pissaanermillu atuisarneq pillugu inatsit atuarsimagitsik. Inat-
sit atuareerlugu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassat utoqqaat il-
luanni suliamik ulluinnarni sulinermit qanoq sunniuteqarnissaat pisortaqatigiit erseq-
qarluttutut isigaat.

Pisortaqatigiit tamatumani ilanngullugu oqaatigaat pisuni suni kommunalbestyrelsip
akuersissutaanik pissarsiniartoqartassanersoq pissaanermillu atuinermi qaqugukkut
nalunaarutiginnittoqartassanersoq ilisimangikkitsik.

Misissuiartortut misissuinermit oqaloqatiginninnerit aallaavigalugit pingaarnertigut
paasivaat utoqqaat illuanni pisortaqatigiit sulisullu najugaqartunut pissaanermik sa-
pinngisamik atuineveersaarluinnartartut. Ombudsmandilli paasinninnera unaavoq taa-
matut eqqumaffiginnineq suliassaqarfimmi tassani malittarisassanik naammaginar-
tumik ilisimasaqarnermik tunngaveqanngitsoq.

Ombudsmandi paasissutissat misissuiartortut pissarsiarisaat tunngavigalugit eqik-kaalluni inerniliivoq utoqqaat illuanni pisortaqatigiit sulisullu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassanik naammattumik ilisimasaqanngitsut. Ombudsmandip paasinninnera unaavoq pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik ilisimasat nukittorsarneqarnissaat pisariaqartinneqartoq.

Ombudsmandi isumaqarpoq taamaaliornikkut najugaqartut inatsiseqartitsinikkut in-narlitsaalineqarnerat aalajangiisuusumik sanngiillisinneqarsimasoq. Ombudsmandip tamanna akuerineqarsinnaanngitsutut isorisariaqarluinnartutullu isigaa.

Taamaattumik Ombudsmandip Kommuni Qeqertalimmi kommunalbestyrelsi aamma Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat tamatumingna Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23-mi “annertunerusumik kukkussuteqartoqarsimanissaa imaluunniit sumigin-naasoqarsimanissaa ilimagisariaqartoq”-mik oqarneq innersuussutigalugu nalunaarfi-gai.

Kommuni Qeqertalik misissuineq pillugu nalunaarusiamut missingiut pillugu oqaase-qaateqarpoq, oqaaseqaallu pissutsit misissuineq pillugu nalunaarusiami uparuarne-qartut aqqinniarlugit suliniutit misissuinerup ingerlanneqarnerata kingornatigut aal-lartinneqareersimasut aallartinneqassamaartullu allaaserineqarnerinik imaqarpoq.

Kommuni Qeqertallip oqaaseqaataa tunngavigalugu Ombudsmandip utoqqaat illuanni misissuineq pillugu suliaq inaarneqartutut isigaa.

Gertrud Rask Minde Sisimiuniittoq

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut paaqqinniffimmi Namminersorlutik Oqar-tussanit pigineqartumi Gertrud Rask Mindemi Sisimiuniittumi misissuineq siumut ilisimatitsissutigineqareersoq 10.-12. juni 2020-mi ingerlappaat. Misissuineq pil-lugu nalunaarusiamut missingiut Gertrud Rask Mindemut aamma Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfimmut 11. december 2020-mi nassiinneqarpoq.

Ombudsmandi missingiut pillugu oqaaseqaammik 2020-p naanerani sulitigusaqanngi-laq. Taamaattumik inaarutaasumik nalunaarusiaq aatsaat 2021-mi saqqummerumaar-poq.

Nuummi Utoqqaat Illuat

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut Nuummi Utoqqaat Illuanni kommunip utoq-qarnik paaqqinniffiutaani misissuineq siumut ilisimatitsissutigineqareersoq 12. aam-ma 13. august 2020-mi ingerlappaat. Misissuineq pillugu nalunaarusiamut missingiut Utoqqat Illuannut aamma Kommuneqarfik Sermersuumut 22. oktober 2020-mi nas-siinneqarpoq.

Paaqqinniffiup missinngiut pillugu oqaaseqaataa Ombudsmandip 17. november 2020-mi tiguua. Kommuneqarfik Sermersuup missingiut pillugu oqaaseqaatai ukiup naane-

rani Ombudsmandip suli tigunngilai, taamaattumillu inaarutaasumik nalunaarusiaq aatsaat 2021-mi saqummerumaarluni.

Najugaqarfik Elisibannguaq Maniitsumiittoq (2019-imi misissuiffigineqartoq)

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut paaqqinniffimmi Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartumi Najugaqarfik Elisibannguamik Maniitsumiittumik misissuineq siumut ilisimatitsissutigineqareersoq 20. aamma 21. maj 2020-mi ingerlappaat. Misissuineq pillugu nalunaarusiamut missingiut Elisibannguamut aamma taamani Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfiusumut 6. september 2019-imi nassiuqqarpoq.

Naalackersuisoqarfiup Elisibannguullu oqaaseqaataat ataatsimoortut Pinaveersaartitsinnermik Isumaginninnermillu Aqutsisoqarfimmit suliarineqarsimasut Ombudsmandip 9. marts 2020-mi tiguai. Ombudsmandip Elisibannguami misissuineq pillugu nalunaarusiani Elisibannguamut 28. april 2020-mi nassiuppaa.

Nalunaarusiamit ilaatigut erserpoq Elisibannguup paaqqinniffittut pisortaqatigiinnit toqqissisimanartunik angerlarsimaffippalaartunillu avatangiiseqarnissamik qitiutitsiviuneranik, taamatuttaarlu pisortaqatigiit sulisullu suliassaminik tunniusimallutik unneqqarillutillu isumaginniffigisaattut Ombudsmandi pingaarnertut paasisaqqartoq.

Najugaqartut Elisibannguami najugaqarnertik nuannarerpasippaat sulisunullu attaveqarluarpassillutik, kiisalu sulisut ilaqaataasullu paaqqinniffik nersualaarlugu eqqartorlugu.

Pissutsit oqaaseqaateqarnissamut pissutissaqalersitsut Ombudsmandip nalunaarusiami eqqartorpai.

Elisibannguup pisuni pingasuni najugaqartunut pissaanermik atuinnermik nalunaarutiginnissimanginnera Ombudsmandip isorisarialittut isigaa. Pinaveersaartitsinnermik Isumaginninnermillu Aqutsisoqarfiup Elisibannguaq suleqatigalugu pisortaqatigiinnik sulisunillu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik, matumani pissaanermik atuineq pillugu immersugassanik immersuisarneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, ilinniar-titseqqinneq aallartinniaraa Ombudsmandip maluginiarpaa.

Misissuineq pillugu nalunaarusiamut missingiummit erserpoq "Najugaqarfik Elisibannguami immikkoortartaqarfiinilu aalajangersakkat malittarisassallu" paaqqinniffiup pisortaqatigiivinit suliarineqarsimasut Ombudsmandip misissuineq sioqqullugu tigusimagai. Elisibannguup "facebookkikkut politikkaa"-nit erserpoq sulisut paaqqinniffik pillugu Facebookimi allagaqartassanngilluinnartut, tamatumalu unioqqutinneqarnera sulisup pineqartup nipangiussisusaatitaanermik unioqqutitsineratut suliarineqartasasoq.

Ombudsmandi nalunaarusiamut missingiummi allappoq taanna suliatut immikkoortutut immikkoortinneqartoq, Ombudsmandillu Elisibannguaq Naalackersuisoqarfillu oqaaseqaateqartinniarai.

Pinaveersaartitsinermilli Isumaginninnermillu Aqutsisoqarfik nalunaarusiamut missiingiut pillugu oqaaseqaammini ilaatigut allappoq Ombudsmandip oqaaseqaatai Elisibannguup tusaatissatut tigusimagai, Elisibannguullu “facebookikkut politikkini” atorunnaarsissimagaa. Paasisutissiisutigineqartut Ombudsmandip maluginiarpai, suliullu kiffaangissuseqarlutik oqaaseqarsinnaatitaanerannut atatillugu annertunerusumik iliuseqaqqinniarani.

Elisibannguulli immikkoortortaqaqarfinnik parnaarsaasersuineranut tunngasoq suli ataseq Ombudsmandip suliamut allamut immikkoortippaa. Tamanna nalunaarusiami immikkortumi 4.8-mi sukumiinerusumik eqqartorneqarpoq.

Ombudsmandeqarfimmi sulisut ingerlatsinermik inatsiseqartitsineq Avannaata Kommuniani sulisunut septemberimi atuartitsissutigaat.

ANGALANERIT TIKERAARNERILLU

All. Ombudsmand Vera Leth

Upernavimmi kommunimut angalaneq

Sulisukka marluk Avannaata Kommuniata Upernavimmi ingerlatsiviani 14., 17. aamma 18. februar 2020-mi misissuipput.

Upernavimmi atuartitsineq

Sulisukka marluk Upernavimmi Avannaata Kommuniata najukkami ingerlatsiviani suli-sunik ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermik 19. februar 2020-mi atuartitsipput.

Upernavimmi paasisitsiniaaneq

Upernavimmi innuttaasut sulisunnik marlunnik 19. februar 2020-mi oqaloqateqarnis-saminnut periarfissaqarsimapput.

Innarluutillit illersuisuannik ataatsimeeqateqarneq

Pisinnaatitaanitsinnut killigitiitat suliassallu ataatsimut soqutigisaqarfigisat, matuma-ni oqartussaasunit uppernarsaatiniq pissarsiniarnermi pingaarnerusutigut tunngavis-sat ilanngullugit eqqarsaatigalugit, eqqartorlugit 25. februar 2020-mi innarluutillit il-lersuisuat ataatsimeeqatigaara.

Ilisimatusarfimmi ilinniartunik atuartitsineq

Sulisuma ilaata Ilisimatusarfimmi isumaginninnermi siunnersortinngorniarfimmi atua-qatigiit Ombudsmandip suliai suliassaalu pillugit 27. februar 2020-mi atuartippai.

Ilulissani paasisitsiniaaneq

Ilulissani innuttaasut sulisunnik pingasunik 2. marts 2020-mi oqaloqateqarnissamin-nut periarfissaqarsimapput.

Qeqertarsuarmi paasisitsiniaaneq

Qeqertarsuarmi innuttaasut Ombudsmandeqarfimmi sulisuma ilaannik pingasunik 3. marts 2020-mi oqaloqateqarnissaminnut periarfissaqarsimapput.

Qeqertarsuarmi utoqqaat illuanni misissuineq

Sulisuma pingasut Qeqertarsuarmi utoqqaat illuanni misissuineq siumut nalunaaruti-geriigaq 4. aamma 5. marts 2020-mi ingerlappaat.

Aasianni paasisitsiniaaneq

Aasianni innuttaasut sulisunnik pingasunik 6. marts 2020-mi oqaloqateqarnissaminnut periarfissaqarsimapput.

Sisimiuni Gertrud Rask Mindemi misissuineq

Sulisukka pingasut Sisimiuni ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi Gertrud Rask Mindemi, matumani Itillimi inummut ataatsimut suliniut ilanngullugu eqqarsaatigalugu, misissuineq siumut nalunaarutigeriigaq 10., 11. aamma 12. juni 2020-mi ingerlappaat.

Kalaallit Nunaanni Nakorsaanermik ataatsimeeqateqarneq

Pisinnaatitaanitsinnut killigittat suliassallu ataatsimut soqutigisaqarfigisat, matumani nakkutillisarnerit misissuisarnerillu ilanngullugit eqqarsaatigalugit, eqqartorlugit 11. juni 2020-mi Kalaallit Nunaanni Nakorsaaneq ataatsimeeqatigaara.

Ilisimatusarfirmi inatsisilerineri bachelorinngorniarluni ilinniartitaaneq pillugu ataatsimiinneq

Ilisimatusarfirmi inatsisilerineri bachelorinngorniarluni ilinniartitaaneq pillugu 17. juni 2020-mi ataatsimiinnermi inatsisilerineri pisortara peqataavoq.

Nuummi Utoqqaat Illuanni misissuineq

Nuummi Utoqqaat Illuanni misissuineq siumut nalunaarutigeriigaq 12. aamma 13. august 2020-mi ingerlappara.

Ilulissani atuartitsineq

Sulisuma ilaat marluk 23. aamma 24. september 2020-mi Avannaata Kommuniani pisortanik sulisunillu ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineri atuartitsipput.

Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannik ataatsimeeqateqarneq

Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat 23. oktober 2020-mi ataatsimeeqatigaara, tassanilu qulequttat 2019-imi ukiumoortumik nalunaarutinni eqqaasimasakka, ingerlatsinerimillu inatsiseqartitsineri massakut ajornartorsiutaasut unamminiagassallu ataasiakkaat oqaluttuaralugit.

All. ombudsmand Vera Leth

Benjamin Kelstrup Turner inatsisilerinermi fuldmægtigit atorfimmi nutaatut piler-sinneqartumi 1. marts 2020-mi atorfinitsippara. Benjamin Kelstrup Turner Københavns Universitetimit inatsisilerituutut kandidatiuvoq.

Franz Amdi Hansen siunnersortit pisortaattut atorfimmit 2020-mi majip qaammataata naanerani atuutilersumik tunuarpoq.

Camilla Leidesdorff Laudrup tassunga taarsiullugu 15. juni 2020-mi fuldmægtigit atorfinitsippara. Camilla Leidesdorff Laudrup Københavns Universitetimit inatsisilerituutut kandidatiuvoq.

Erninermut atatillugu sulingiffeqartup atorfiani Lea Danyan Zhengip taartaanera 2020-mi majip qaammataata naanerani naavoq.

Benjamin Kelstrup Turner fuldmægtigit atorfimmit 2020-mi novemberip naanerani tunuarpoq.

Ombudsmandeqarfimmi ukiup naanerani uku sulisorineqarput:

Inatsisilerinermi pisortaq Kim Blokbo

Nutserisut/oqalutsit pisortaat Jørgen Hansen

Immikkut siunnersorti Henrik Bach

Fuldmægtig Maliina L. Lyberth

Fuldmægtig Kamilla Krogh Jensen

Fuldmægtig Anja Rindom Bøndergaard

Fuldmægtig Camilla Leidesdorff Laudrup

Nutserisoq/oqalutsi Ole Heinrich

Allatsi Alice Møller

KISITSISIT ATORLUGIT TAKUSSUTISSIAT

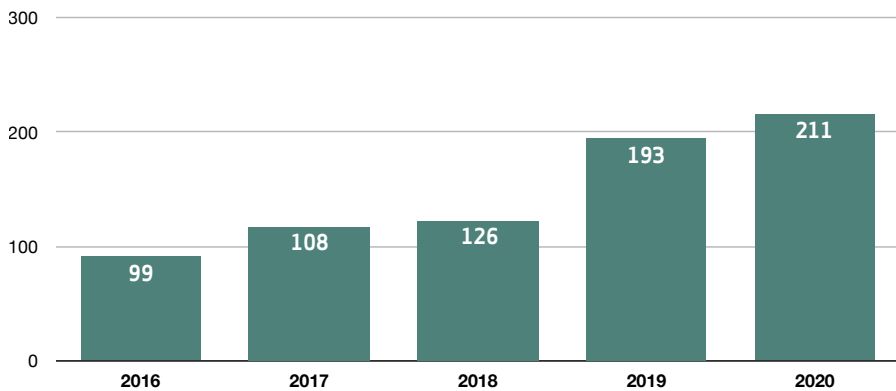
Kapitali manna 2020-mi Ombudsmandip sulianik suliarinninnerani kisitsisinik pingaarnernik imaqarpoq. Ukiut nalunaarusiuunneqartut siuliini sisamani kisitsisit sanilliuunneqarsinnaasut takutinneqarput.

2020-MI SULIAT NUTAAT

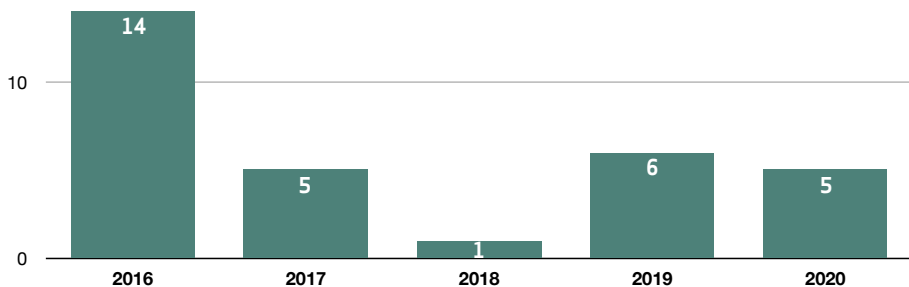
Naammagittaalliuutitut suliat pilersinneqartut	211
Namineerluni misissuiffiginninnertut suliat pilersinneqartut	5
Katillugit	216

Misissuinerit ingerlanneqartut	3
Ilitsersuinerit	290

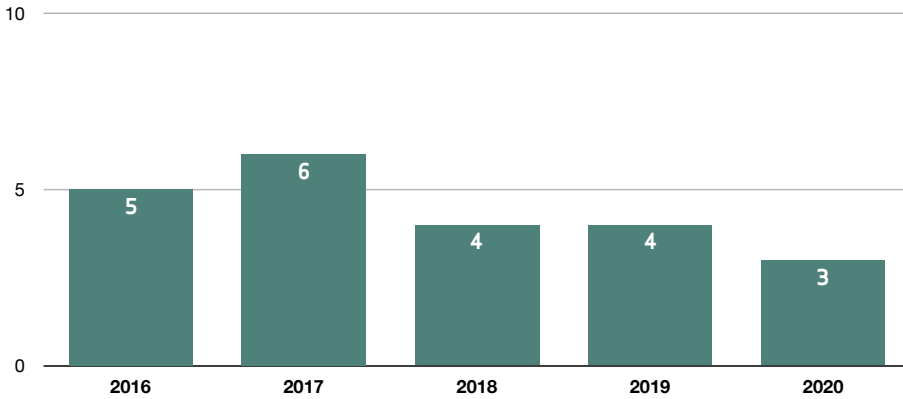
Naammagittaalliuutitut suliat pilersinneqartut

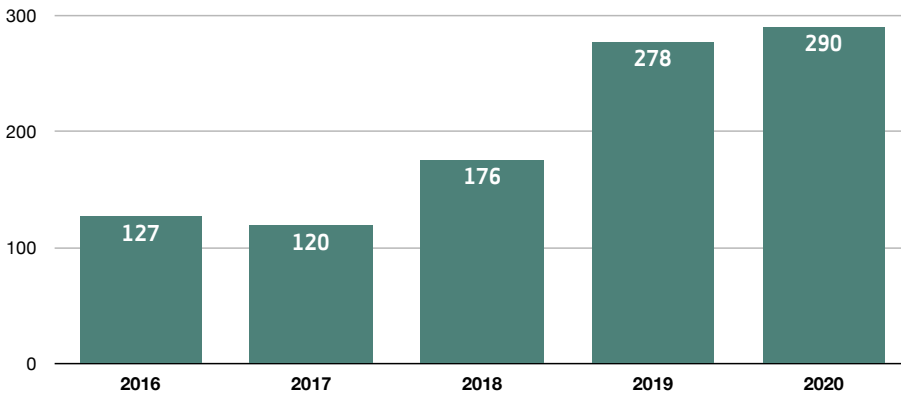
Namineerluni misissuiffiginninnertut suliat pilersinneqartut

Misissuinerit ingerlanneqartut

Ilitsersuinerit

SULIAT 2020-MI INERLUGIT SULIARINEQARTUT

Naatsorsukkat tulliuttut sulianik 2020-mi inerlugit suliarineqartunik tunngaveqarput. Taamaallitutik naatsorsukkat taakku sulianut inerlugit suliarineqartunut 2020-mi ukiunilu nalunaarusiunneqartuni siusinnerusuni tiguneqarsimasinnaasunut tunngasuuput.

Suliat imatut inerreqarput:

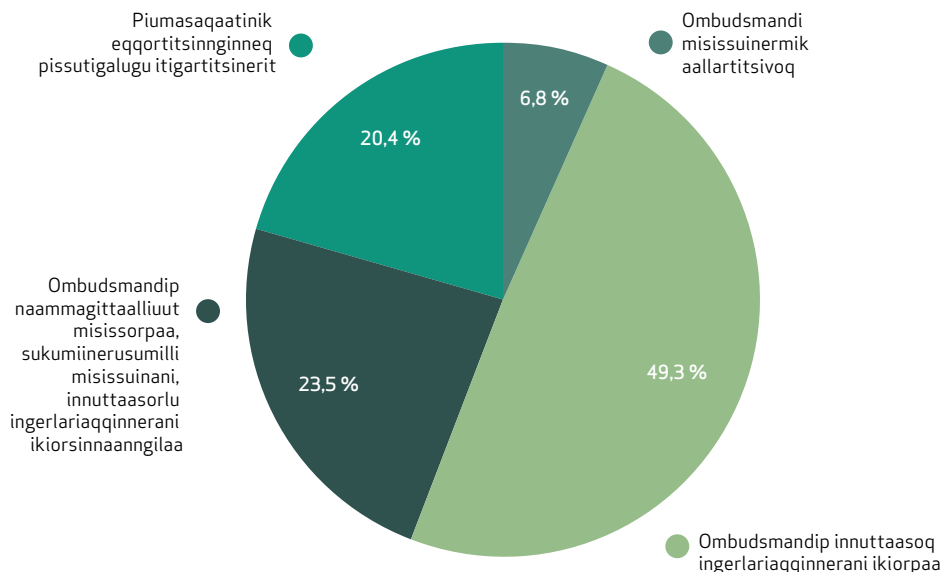
Ombudsmandi misissuinermik aallartitsivoq	
Isornartorsiuinerit, inassuteqaatit il.il.	5
Isornartorsuisoqanngilaq, inassuteqaateqartoqanngilaq il.il., matumani oqartus-saasup suliarinneqqilerneru pissutigalugu	10

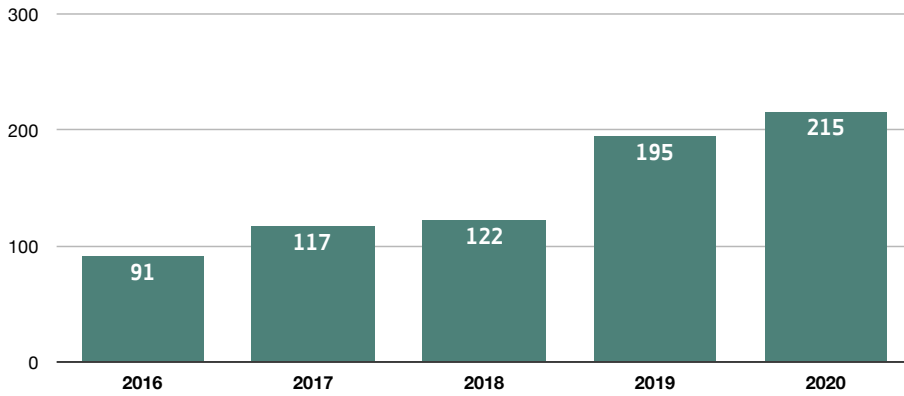
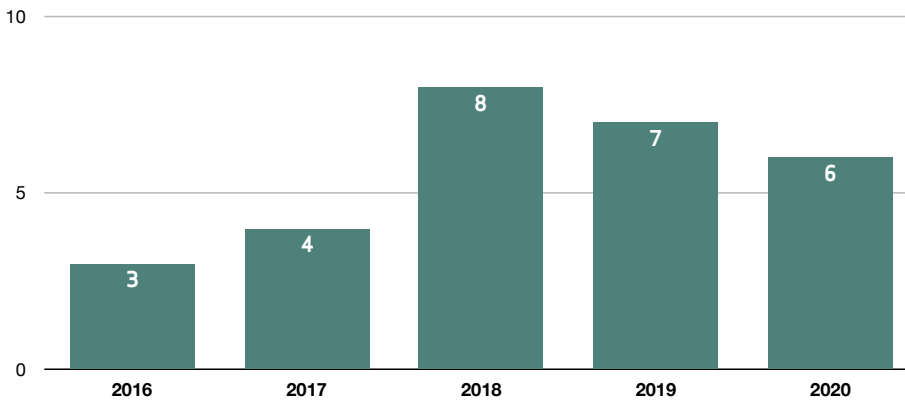
Ombudsmandip innuttaasoq ingerlariaqqinnerani ikiorpaa	109
---	-----

Ombudsmandip naammagittaalliut misissuataarppaa, sukumiinerusumilli misissuinani, innuttaasorlu ingerlariaqqinnerani ikiorsinnaanagu	52
---	----

Piumasaqaatinik eqqortitsinnginneq pissutigalugu itigartitsinerit	
Naammagittaalliut kingusinaarluni tunniunneqarpoq	7
Naammagittaalliornissamat periarfissat allat atorpeqarsimangillat, Ombudsmandillu innuttaasoq ingerlariaqqinnerani ikiorsinnaanngilaa	8
Naammagittaalliut Inatsartunut, eqqartuussivinnut, naalagaaffimmi oqartus-saasunut allanulluunniit Ombudsmandip pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqanngitsunut tunngasuuvuq	18
Naammagittaalliut tunuartinneqarpoq naammagittaalliortorluunniit Ombudsmandip saaffiginnissutaanut qisuariangilaq	11
Ombudsmandi suliap suliarineqarnerani peqataasinnaassuseqannginnerarpoq	1
Kinaassuseq isertuullugu naammagittaalliutit	0

Suliat inerlugit suliarineqartut katillugit	221
Taakkunannga nammineerluni misissuiffiginninnerit	6

Naammagittaalliutitut suliat inerlugit suliarineqartut**Namineerluni misissuiffiginninnerit inerlugit suliarineqartut**

Taaguutit sumut tunngasuuppat?

Ombudsmandip misissuineramik aallartitsivoq

Tassani suliat Ombudsmandip misissuiffigisimasai aamma soorlu suliami allagaatinik aamma/imaluunniit oqaaseqaammik oqartussaasumit naammagittaalliummi pineqartumit pissarsiniarfigisimasai ilaapput.

Ombudsmandip innuttaasoq ingerlariaqqinnerani ikiorpaa

Tassani suliat Ombudsmandip misissuineramik aallartitsingikkaluarluni suliarisimasai ilaapput. Taakku assersuutigalugu tassaapput suliat oqartussaasumut susassaqtumut siullermik suliarisassanngorlugit nassiunneqarnissaat eqqornerpaasutut Ombudsmandip isigisai. Taakkunani suliat assersuutigalugu oqartussaasumi inerlugit suliarineqarsimanngitsut aamma suliat naammagittaalliortup tunngavilersuutai (tamaasa) oqartussaasup isummerfigissallugit periarfissaqarfigisimanngisai ilaapput. Taakkunani suliat oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliornissamut periarfissallit Ombudsmandillu oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliorfissamut ingerlateqqillugit nassiussai aamma ilaapput.

Ombudsmandip naammagittaalliuut misissorpaa, sukumiinerusumilli misissuinani, innuttaasorlu ingerlariaqqinnerani ikiorsinnaanagu

Tassani suliat misissuineramik aallartitsinermut allatulluunniit suliarinninnissamut pisutissaqalersitsinngitsut ilaapput. Taakku assersuutigalugu tassaapput suliat uppernarsaatinik naliliineramik imaqarneri erseqqissut, ingerlatsiviup inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsineq tunngavigalugu sulinerinnaannut tunngasut, suliat suulluanngitsut, suliat naalakkersuinikkut siunertanik imaqartut sulialluunniit naammagittaalliuut aallaavigalugu takuneqarsinnaasut isornartorsiuinissaq innuttaasumilluunniit inatsiseqartitsinikkut pitsaanerusumik inissisimalersitsilluni ikiuisinnaaneq ilimanngitsoq.

Kikkut naammagittaalliutigineqartut suliallu Ombudsmandeqarfimmi qanoq inernerarnerat ataani naatsorsuinerit takutippaat.

Kikkut naammagittaalliutigineqarpat ¹	Misissuinerit		Ombudsmandip innuttaasoq ingerlariaqqinnerani ikiorpaa	Ombudsmandip naammagittaalliut misissorpaa, sukumiinerusumilli misissuinani, innuttaasorlu ingerlariaqqinnerani ikiorsinnaanagu	Piumasaqaatinik eqqortitsinnginneq pissutigalugut itigartitsinerit
	Isornartorsiuineq il.il.	Isornartorsiuisoqanngilaq il.il.			
Kommuni ataaseq arlallilluunniit ²	4	5	61	21	12
Siulittaasup Naalackersuisoqarfia		1		1	
Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik		2	2	3	
Ineqarnermut Attaveqatigiinnermullu Naalackersuisoqarfik			1	1	
Aatsitassanut Inuusutissarsiornermullu Naalackersuisoqarfik			1	1	
Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinerimullu Naalackersuisoqarfik		1	5	2	1
Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut Inatsisinillu Atuutsitsinerimut Naalackersuisoqarfik	1	1			
Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik			1	2	1
Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfik			1	2	

¹ Tabelit kikkut naammagittaalliutigineqarnerannik takutitsisut Naalackersuisoqarfinnut ukiup naanerani piusunut agguataarsimapput. Suliat inaarlugit suliarineqartut oqartussaasunut suliaasaqarfimmut allamut nuussimasunut atorunnaarsinneqarsimasunulluunniit imaluunniit Naalackersuisoqarfiup pisinnaatitaanermut ukiup naanerani inissisimaffigisaata ataaniittunut tunngasuupput.

² Kommunit assigiinngitsut pillugit suliat tamarmik ataatsimut naatsorsorneqarput. Tamanna naammagittaalliorup kinaassusianik isertussinnarsinnaasariaqarnerup isiginiarneqarneranik pissuteqarpoq.

Ilisimatusarnermut Avatangii-sinullu Naalakkersuisoqarfik			2	1	
Oqartussaasut allat il.il. Ombudsmandip pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqartut			3	3	4
Ineqarneq pillugu Naammagittaalliuteqartarfik				1	
Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik			4	3	1
Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutini Nakkutilliisoqarfik					1
Ilisimatusarfik			1		
INI A/S				4	7
Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiat				1	
Nakorsaaneqarfik				1	
Akilerarusiinernik Aalajangiisartut				2	
Akilerartarnermik Aqutsisoqarfik			6	2	2
Pinaveersaartitsinermik Isumaginninnermillu Aqutsisoqarfik			6	1	
Peqqissutsimik Pinaveersaartitsinermillu Aqutsisoqarfik			1		
Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik			5		1
Peqqinnissaqarfik, matumani Kal. Nunaanni napparsimmaviit il.il. eqqarsaatigalugit			8	1	2
Oqartussaasup suup naammagittaalliutiginerana paasiuminaappoq					2
Oqartussaasut il.il. Ombudsmandip pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqangitsut			1		11

SULIAT SUMUT TUNNGASUUPPAT?

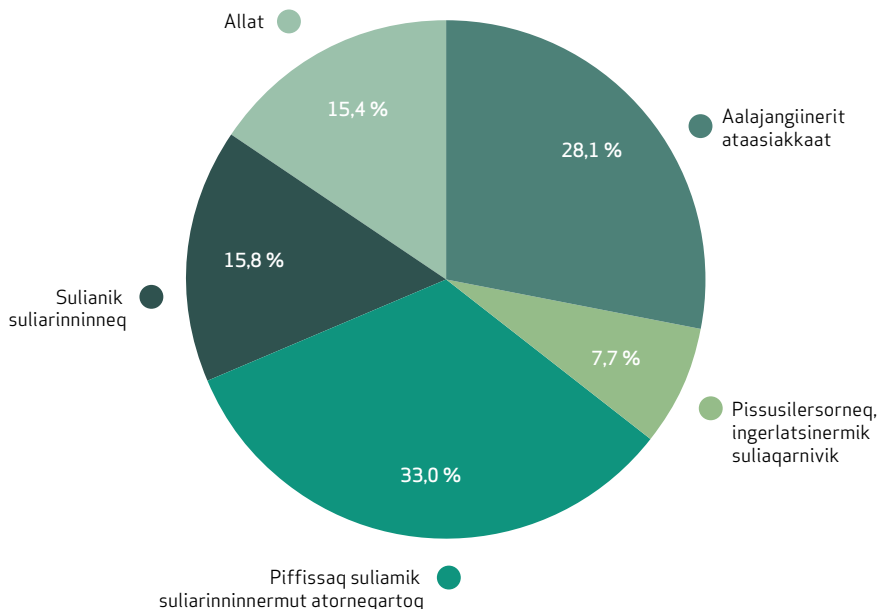
Kikkut naammagittaalliutiginerisa suliallu qanoq inerneqarnerisa agguataarner-garnerat ataani naatsorsuinermi takutinneqarpoq.

Kikkut naammagittaalliutiginerpat	Aalajangiinerit ataa-siakkaat	Pissusiler-sorneq, ingerlatsi-nermik suli-qarnivik	Piffissaq suli-iamik suli-rinninner-mut atorne-qartoq	Sulianik suli-rinninneq	Allat
Avannaata Kommunia	5		9	5	
Kommuni Kujalleq	5	1	9	2	
Kommuneqarfik Sermersooq	9	4	12		4
Kommuni Qeqertalik		1	10	8	
Qeqqata Kommunia	4		4	8	3
Siulittaasup Naalakkersuisoqarfia	1			1	
Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik	4		2	1	
Ineqarnermut Attaveqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfik				1	1
Aatsitassanut Inuusutissarsionermullu Naalakkersuisoqarfik				2	
Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik	5		4		
Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik	1				1
Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik	2		1		
Ilinniartitaanermut, Kulturqarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik	2			1	
Ilisimatusarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik	1		1	1	
Oqartussaasut allat il.il. Ombudsmandip pisinnaati-taanerani pineqartunut ilaatinneqartut	3		1	2	4

Ineqarneq pillugu Naammagittaalliuuteqartarfik			1		
Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik	3		5		
Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutini Nakkutilliisoqarfik	1				
Ilisimatusarfik	1				
INI A/S		2		1	8
Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiat	1				
Nakorsaaneqarfik			1		
Akilerarusiinernik Aalajangiisartut	2				
Akilerartarnermik Aqutsisoqarfik	5		4	1	
Isumaginninnermik Pinaveersaartitsinermillu Aqutsisoqarfik	1	2	2	1	1
Peqqissutsimik Pinaveersaartitsinermillu Aqutsisoqarfik	1				
Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik	2	1	3		
Peqqinnissaqarfik, matumani Kal. Nunaanni napparsimmaviit il.il. eqqarsaatigalugit		5	2		4
Oqartussaasup suup naammagittaalliuutigineqarnera paasiuminaappoq			1		1
Oqartussaasut il.il. Ombudsmandip pisinnaattaanerani pineqartunut ilaatinneqanngitsut	3	1	1		7

KATILLUGIT:

Aalajangiinerit ataasiakkaat	62
Pissusilersorneq, ingerlatsinermik suliaqarnivik	17
Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq	73
Sulianik suliarinninneq	35
Allat	34

Kukkunerit sumiginnaanerilluuniit annertunerusut

Pisortat ingerlatsivianni annertunerusumik kukkussuteqartoqarsimanissaa imaluunniit sumiginnaasoqarsimanissaa ilimagisariaqartoq Ombudsmandip suliamik misissuinerata takutippagu, Ombudsmandi suliaq pillugu Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut tamatumungalu peqatigitillugu Naalakkersuisunut imaluunniit kommunalbestyrelsimit nalunaaruteqassaaq.

Tamanna Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23-kkut aalajangersarneqarpoq.

Ombudsmandi 2020-mi Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23 tunngavigalugu ataasiarluni nalunaaruteqarpoq.

Suliat Ombudsmandimut taartaasartup suliarisai

Ombudsmandi 2020-mi suliama ataatsimi suliamik suliarinninnermi peqataasinnaasuseqarnani nalunaarpoq, taamaattumillu Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata suliaq taanna Ombudsmandimut taamani taartaasartumut, ukiumi nalunaarusiuunneqartumi Folketingip Ombudsmandianut, suliarisassanngortillugu ingerlateqqillugu nas-siuppaa.

Ombudsmandimut taartaasartup suliat marluk 2020-mi inaarlugit suliarai.